

Jó hírek a fővárosból

Lesz pénz a marosszentgyörgyi projektek folytatására

Fotó: Marosszentgyörgyi Polgármesteri Hivatal

A legtöbb marosszentgyörgyi pályázat teljes gőzzel és megfelelő finanszírozással folytatódhat az idej, nehézségekkel teli évben is – közölte a jó hírt *Sófalvi Szabolcs*, a nagyközség polgármestere, miután a napokban Bukarestben Tánczos Barna pénzügyminiszternél járt, hogy tisztább képet kapjon arról, milyen költségve-

tésre számíthat Marosszentgyörgy, ahol jelenleg mintegy ötven megnyert pályázat van folyamatban.

Menyhárt Borbála

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

50 millió lejt osztottak szét az önkormányzatoknak

A Maros Megyei Tanács a rendelkezésére álló 66,65 millió lejes alapot a polgármesteri hivatalokkal folytatott konzultáció alapján osztotta szét.

4.

Legyen a család mindennapjainak része a sport!

A családnak kell elsőként jó példát mutatnia a fiataloknak, hogy a mozgás és sport az életük természetes részévé váljon – fejtették ki a meghívott szakemberek.

5.

Hogyan ismerhetjük fel a telefonos csalást?

Olvasóink közül sokan tapasztalták már, hogy ismeretlen számról hívják, akár külföldről. Vajon felvegyük? Visszahívjuk? Hogyan működnek ezek a trükkök, és mit tehetünk ellenük?

18.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

A szent béke

Vajda György

Azt mondják a történészek, hogy akkor lesz háború, amikor folyamatosan a békéről beszélnek, és ez nemegyszer előfordult már a világ nagy fegyveres konfliktusait megelőző időszakban. A békének pedig ára van, a hadviselésnek még nagyobb. Nem kell politikai elemzőnek lenni ahhoz, hogy észrevegyük, mire megy ki a politikai játék. A történet inkább a világ gazdasági erőforrásainak az újrafelosztásáról, a nagyhatalmak általi befolyásvezeték kijelöléséről szól, amelyet sürget a klímaváltozás kiváltotta helyzet, az energiaforrások elapadása, az emiatt küszöbön álló társadalmi mozgások, amelynek része a nagy méretű migráció is. Mivel Ukrajna jelentős mennyiségű igen ritka ásványkincsrel rendelkezik, továbbá erőssége a mezőgazdaság is, hiszen a világ egyik legnagyobb gabonatermesztő országa, szívesen kiaknáznák a gazdasági válsággal küszködő – a világpolitikai palettán nagyjátékos – országok üzletmezei. Az oroszok által követelt és részben elfoglalt területek is gazdagok altalajkincsből, ugyanakkor kulcsfontosságú a fekete-tengeri kijárat mind katonai, mind gazdaságstratégiai szempontból. Azt mindenki tudja és elismeri, hogy Ukrajna nem harcolhat a végtelenségig Oroszországgal, amely a sarcoló taktikát választotta. Az tény, hogy ha az oroszok akarták volna, pár nap alatt elfoglalták volna Ukrajnát, és akkor más lenne ma a geopolitikai helyzet.

De nem ez volt a cél. A háború jelzés Európa, Amerika és más nagyhatalmak felé, hogy az oroszok nélkül ne hozzanak fontos stratégiai döntéseket. Az oroszok azt is nagyon jól tudják, hogy

(Folytatás a 3. oldalon)

naptár
Isten éltesse!

FEBRUÁR

21
PÉNTEK

Ma **ELEONÓRA**,
holnap **GERZSON** napja
Az év **52.** napja, hátravan **313** nap

A nappal hossza:
10 óra 39 perc

7:17 2:35
17:56 10:36

IDŐJÁRÁS

Szikrázó napsütés
Hőmérséklet:
max.: **2 °C**
min.: **-7 °C**

GERZSON: héber eredetű bibliai férfinév. A jelentése bizonytalan, népies magyarázat szerint idegen, jövevény, száműzött. Mózes adta fiának ezt a nevet, miután kiderült zsidó származása, s így száműzték az egyiptomi uralkodói udvarból.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR: 2025. február 20.

1 €	4,9773 lej
1 \$	4,7671 lej
100 Ft	1,2395 lej
1 g arany	452,3179 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

6, 29, 16, 7, 33 + 10	NOROC PLUS: 6 7 5 7 2 9
27, 34, 21, 38, 6, 35	SUPER NOROC: 4 1 9 6 0 5
19, 8, 16, 29, 39, 32	NOROC: 5 1 4 5 7 1 8

MEGYEI HÍREK

Felújítják a batosi evangélikus templomot

Közel ötmillió euróból újítják fel a batosi műemlék evangélikus templomot a Központi Regionális Fejlesztési Ügynökség 2021–2027-es időszakra vonatkozó finanszírozási programja keretében. Az 1380–1450 között gótikus stílusban épült templom, a hozzá tartozó harangtorony, valamint az épületet és az udvart körbevevő fal restaurálására, továbbá az udvar rendbetételére vonatkozó beruházásra a batosi evangélikus egyházközség a helyi önkormányzattal közösen pályázott sikeresen. A felek aláírták a finanszírozási szerződést.

Elmarad a tárlatnyitó

Elmarad Fekete Ferenczi Blanka és Demeter János február 24-re meghirdetett tárlatnyitója a szászrégeni Eugen Nicora művelődési házban. A Világunk című kiállítás megnyitóját egy későbbi időpontra halasztják.

Kétszáz munkanélkülit alkalmaztak

Januárban 200 álláskereső – közülük 111 nő – talált munkahelyet a Maros Megyei Munkaerő-foglalkoztatási Ügynökség közvetítésével. A legtöbb (106) új alkalmazott 45 év fölötti, 89-en városban, 111-en vidéken élnek. Az állástalálók többsége (61) középiskolai végzettséggel rendelkezik, őket követik a szakiskolát (52), valamint az általános iskolát végzettek (45). Az alkalmazottak közül 22-en csak az elemi osztályokat járták ki, hatan posztsekunder végzettségűek. Egyetemi végzettsége 14 új alkalmazottnak van. A 200 álláskeresőből hatan tartoznak a nehezen vagy nagyon nehezen foglalkoztathatók kategóriájába.

Zárul az ökumenikus imahét

Február 16-án kezdődött és 23-án zárul az ökumenikus imahét a marosvásárhelyi Szabadság utcai református templomban. Február 21-én, pénteken 18 órától Torkos Ákos oláhdellői református lelképásztor, 22-én, szombaton 18 órától Bara László meggyesfalvi római katolikus plébános szolgál. 23-án, vasárnap délelőtt 11 órától dr. Ősz Sándor Előd kolozsvári református lelképásztor, egyházkerületi főlevéltáros, teológiai tanár hirdeti Isten igéjét.

Nyárádkarácsonban a Futni mentem

A Nyárádi Ifjúsági Tanács (NYIT) szervezésében február 22-én, szombaton este 7 órától a közszolgálati kultúrothonban vetítik a Futni mentem című filmet. A belépés ingyenes.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Benedek István
Vajda György

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós, Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroksa. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

Három az olasz igazság (?)

Federico Gatti, a Juventus (bal) és Mauro Junior, a PSV Eindhoven játékosa a labdarúgó Bajnokok Ligája nyolcaddöntőjébe jutásért játszott PSV Eindhoven – Juventus visszavágó mérkőzésén Eindhovenben 2025. február 19-én. Fotó: MTI/EPA/ANP/Sem van der Wal.

Az AC Milan és az Atalanta után a Juventus is kiesett a labdarúgó Bajnokok Ligájából, szerdán: a torinóiak nem tudtak felülkerekedni ellenfelükön, a PSV Eindhoven hazai környezetben ledolgozta az első meccsen összeszedett hátrányát, majd hosszabbításban újabb gólt szerezve megnyerte a Juventus elleni párharcot, így bejutott a sorozat nyolcaddöntőjébe.

A párharc első, torinói mérkőzése 2-1-es hazai sikerrel zárult, ahogyan az eindhoveni visszavágó rendes játékidője is. A hollandok továbbjutását jelentő gólt Ryan Flamingo szerezte a hosszabbítás nyolcadik percében.

A Juventus búcsúja azt jelenti, hogy az olasz csapatok közül immár csak az Internazionale maradt állva a világ legrangosabb kupasorozatában, és nem is kellett pályára lépnie a rájátszáskörben, mivel az első nyolc között zárta a Bajnokok Ligája alapszakaszát.

Ugyancsak szerdán továbbment a címvédő Real Madrid is, miután Kylian Mbappé mesterhármásával házigazdaként 3-1-re nyert a 2023-as győztes Manchester City ellen. A mérkőzés előtt az angol csapat edzője,

Pep Guardiola 1 százalékosra becsülte csapata kvalifikációs esélyét, azonban még ez is nagyon gyorsan 0 közelire apadt, mivel Mbappé már az első félidőben kétszer betalált, ezzel nagymértékben eldöntötte a győztes kilétét. Ráadásul a párharc első meccsét is megnyerte (idegenben, 3-2-re)

a spanyol csapat, így már 45 perc elteltével világossá vált, hogy a City csomagolhat. Az angolok, akikkel legutóbb 12 éve fordult elő, hogy nem jutottak el legalább a nyolcaddöntőig a BL-ben, azért felemelt fővel búcsúztak, a 90+2. percben Nico O'Reilly révén szépítettek.

A francia házi rangadón a Paris Saint-Germain már az első meccsen eldöntötte a párharcot, hiszen 3-0-ra győzött a Brest vendégeként. Ennek ellenére a szerdai visszavágón is nagy motivációval futballozott a fővárosi együttes, és klubcsúcsot jelentő 7-0-s sikert aratott. A PSG eddigi rekordja a nemzetközi porondon két 7-1-es győzelem volt. A mostani hét találatot hét különböző játékos szerezte.

Eredményjelző

Bajnokok Ligája, a nyolcaddöntőbe jutásért, visszavágó:

- * Real Madrid (spanyol) – Manchester City (angol) 3-1 (2-0), továbbjutott a Real Madrid kettős győzelemmel, 6-3-as összesítéssel;
- * Paris Saint-Germain (francia) – Stade Brest (francia) 7-0 (2-0), továbbjutott a PSG kettős győzelemmel, 10-0-s összesítéssel;
- * PSV Eindhoven (holland) – Juventus (olasz) 3-1 (0-0, 2-1, 3-1) – hosszabbítás után, továbbjutott a PSV, 4-3-as összesítéssel;
- * Borussia Dortmund (német) – Sporting CP (portugál) 0-0, továbbjutott a Borussia Dortmund, 3-0-s összesítéssel.

Román és magyar futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Február 21., péntek:

- * 17.00 óra: Nagyszebeni Hermannstadt – Bodzavásári Gloria (Szuperliga, 28. forduló)
- * 20.00 óra: Galaci Suporter Club Otelul – Kolozsvári FCU (Szuperliga, 28. forduló)
- * 21.00 óra: MTK Budapest – Diósgyőri VTK (NB I, 21. forduló)

Február 22., szombat:

- * 15.30 óra: Puskás Akadémia FC – Kecskeméti TE (NB I, 21. forduló)
- * 18.00 óra: Paksi FC – Debreceni VSC (NB I, 21. forduló)

- * 18.00 óra: Botosáni FC – CSU Craiova (Szuperliga, 28. forduló)
- * 20.30 óra: Kolozsvári CFR 1907 – Petrolul 52 Ploiești (Szuperliga, 28. forduló)

- * 20.30 óra: Nyíregyháza Spartacus FC – Újpest FC (NB I, 21. forduló)

Február 23., vasárnap:

- * 15.00 óra: Unirea 04 Slobozia – Jászvásári CSM Politehnica (Szuperliga, 28. forduló)
- * 16.30 óra: Győri ETO FC – Zalaegerszegi TE FC (NB I, 21. forduló)
- * 19.00 óra: Fehérvár FC – Ferencvárosi TC (NB I, 21. forduló)

- * 20.00 óra: Bukaresti FCSB – Bukaresti Dinamo 1948 (Szuperliga, 28. forduló)

Február 24., hétfő:

- * 17.00 óra: Aradi UTA – Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK (Szuperliga, 28. forduló)
- * 20.00 óra: Konstancai FCV Farul – Bukaresti Rapid 1923 (Szuperliga, 28. forduló)

A szuperligás mérkőzéseket a DigiSport és a Prima Sport, az NB I-es találkozókat az M4 Sport vagy az M4 Sport+ közvetíti.

RENDEZVÉNYEK

Csak tiszta forrásból Marosszentgyörgyön

Február 22-én, szombaton 18 órától megtartják a Csak tiszta forrásból című népdalestet a marosszentgyörgyi római katolikus plébánia tanácstermében. Az énekelni vágyók hozzák magukkal a falnivalót és a kedvcsinálót. Az énekeket a Cinege zenekar kíséri.

Gyógynövény-ismertető tanfolyam

Az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítványnál hét alkalomból álló gyógynövény-ismertető tanfolyam indul jövő héten Köllő Melinda-Mária gyógyszerész, gyógynövényszakértő vezetésével. A minden második csütörtökön zajló egyúttal résztvevőit február 27-én, csütörtökön 17.30-ra várják az alapítvány Sáros utca 1. szám alatti székhelyére. További információk a www.ehh.ro honlapon találhatóak vagy a

marton.laszlo@ehh.ro e-mail-címen kérhetők. A jelentkezéshez szükséges formanyomtatvány elérhető az alábbi linken: <https://forms.gle/d2K9nDtdVb6SbTu79> vagy az alapítvány internetes oldalán.

Pro Agricultura Transilvaniae gála

A Romániai Magyar Gazdák Egyesületének Maros Szervezete, partnerségben a LAPAR-ral (Romániai Mezőgazdasági Termelők Egyesületeinek Ligája) és az Agrinteligența internetes szakfolyóirat szerkesztőségével február 22-én, szombaton 9.30-tól a Sapientia EMTE marosvásárhelyi karán tartja a Pro Agricultura Transilvaniae gálát, az erdélyi gazdák és a kapcsolódó ágazatok szakembereinek éves találkozóját, amelyen díjazták a szervezet és a gazdaközösség kiemelkedő személyiségeit. A szakmai találkozó 10 órától kezdődik, a díjátadás a programtervezet szerint 11.30 és 12.30 óra között lesz. A rendezvényt állófogadás zárja.

Európa és Amerika részvételével lehet igazságos és tartós béke Ukrajnában

Ilie Bolojan ügyvivő államfő szerdán Párizsban kétoldalú megbeszélést folytatott Emmanuel Macron francia államfővel. Ezután arról számolt be, hogy az ukrajnai helyzetről és az európai biztonsági kihívásokról tartott párizsi találkozó egyik következtetése szerint a válság megoldásának legjobb módja az, ha az európai országok és az Egyesült Államok együttműködnek a tűzszünet és az igazságos béke elérése érdekében; utóbbi azonban nem valószínűsíthető meg Ukrajna és az Európai Unió tárgyalásokon való részvétele nélkül.

Ilie Bolojan államfő és Luc Frieden luxemburgi miniszterelnök személyesen vett részt az ukrajnai helyzetről és az európai biztonsági kihívásokról szóló párizsi találkozón, sokan azonban videokonferencia keretében kapcsolódtak be a megbeszélésekbe, így Gitanas Nausėda litván elnök, Nikos Christodoulidis ciprusi elnök, Alexander Stubb finn elnök, Bart de Wever belga miniszterelnök, Rossen Jeliazkov bolgár miniszterelnök, Justin Trudeau kanadai miniszterelnök, Andrej Plenković horvát miniszterelnök, Kristen Michal észt miniszterelnök, Petteri Orpo finn miniszterelnök, Görögország miniszterelnöke, Kyriakos Mitsotakis, Írország miniszterelnöke, Micheal Martin, Izland miniszterelnöke, Kristrun Frostadottir, Lettország miniszterelnöke, Evika Silina, Norvégia miniszterelnöke, Jonas Gahr Store, Portugália miniszterelnöke, Luis Montenegro, Svédország miniszterelnöke, Ulf Kristersson, Szlovénia miniszterelnöke, Robert Golob, a Cseh Köztársaság miniszterelnöke, Petr Fiala.

Bolojan a megbeszélést követően elmondta: a találkozó egyik fontos konklúziója, hogy Ukrajna biztonsága Európa és Románia biztonságát is jelenti. Mint mondta, Románia nemcsak humanitárius szempontból áll Ukrajna mellett, hanem stratégiai érdekből is. Emlékeztetett, hogy három éve zajlik már az Ukrajna ellen indított orosz háború, és ezekben az években a NATO jelentette a védőpajzsot Románia számára. A krízis megoldásához az európai országoknak és az Amerikai Egyesült Államoknak együtt kell működnie, de ahhoz, hogy ne csak tűzszünetet érjenek el, hanem igazságos békét, és ahhoz, hogy ne törjön ki újabb konfliktus, a tárgyalásokban részt kell vennie Ukrajnának és az Európai Uniónak is – mondta Bolojan.

A találkozón egyetértettek abban, hogy az elkövetkező időszakban egységre és koordinációra van szükség az európai országok között. Megállapodtak, hogy anyagi és katonai támogatási csomagot dolgoznak ki Ukrajna számára,

utóbbi nem katonai jelenlétet jelent a térségben, hanem katonai eszközöket, felszereléseket. A tárgyalásokon szó esett békefenntartó csapatok küldéséről, erről Románia a közeljövőben fogalmaz meg álláspontot a helyzet alakulásának függvényében – tette hozzá Bolojan.

Marcel Ciolacu miniszterelnök is osztja az ügyvivő államelnök véleményét, megtoldva azzal, hogy „nem a világ vezetőinek pillanatnyi durva nyilatkozatai számítanak, hanem az igazságos és tartós béke Ukrajnában; ezt viszont csak az Amerikai Egyesült Államok segítségével lehet elérni”. Ezt csütörtökön jelentette ki az ukrajnai béketárgyalások kapcsán. „Szeretnék reagálni a világot foglalkoztató legfontosabb témára: az ukrajnai béketárgyalásokra. Számomra, és azt hiszem, a legtöbb romániai számára nem a világ vezetőinek pillanatnyi durva nyilatkozatai számítanak, hanem a végső cél: az igazságos és tartós béke Ukrajnában. A békét csak Románia stratégiai partnere, az Amerikai Egyesült Államok segítségével lehet elérni” – mondta Ciolacu a kormányülés elején. Hozzátette: a béke az energiaárak csökkenését és egész Európa gazdasági helyrebillenését fogja jelenteni. Azt is kijelentette, életbevágóan fontos, hogy Románia részt vegyen Ukrajna újjáépítésében, ami a román cégek számára is hasznot jelent majd. (Agerpres)

ORSZÁG – VILÁG

1800 köztisztviselő állását szüntetik meg

A kormány alárendeltségébe tartozó intézményekben 1800 köztisztviselői és szerződéses állást szüntetnek meg – jelentette be a csütörtöki kormányülésen Marcel Ciolacu. A miniszterelnök azt mondta, a román kormány történetének legnagyobb költségcsökkentő intézkedését vezetik be: az alárendeltségébe tartozó 32 intézményben 1800 állást szüntetnek meg. Bizonyos intézményeket összevonnak, csökkentik az alkalmazottak és a közjogi méltóságok számát. A kormányfő szerint 13,5 százalékos létszámcsökkenést terveznek. (Agerpres)

Gyógyfürdőjegyek nyugdíjasoknak

2025-ben 400 millió lej értékben az Országos Nyugdíjpénztáron keresztül 130 ezer gyógyfürdőjegyet biztosít a kormány az állami nyugdíjrendszer nyugdíjasainak – mondta Ciolacu a csütörtöki kormányülésen. Erről a 2025/10-es társadalombiztosítási költségvetési törvény rendelkezik. 60.420 gyógyfürdőjegyet az Országos Nyugdíjpénztár saját létesítményeiben lehet felhasználni, a többi más, hasonló rendeltetésű magánlétesítményekben az illetékes hatóságokkal kötött szerződések alapján. (Agerpres)

A szent béke

(Folytatás az 1. oldalról)

a felszított oroszellenes hangulatban az Európai Unió tagállamainak védelmére fordított egyre nagyobb összegeket valahonnan el kell venni az állami költségvetésekből, ami hiányt eredményez olyan területeken, mint az egészségügy, a tanügy és más, a társadalomfejlődés számára fontos szektorok. Ezek alulfinanszírozása a háborús szankciók miatt megváltozott helyzetben jobban mélyíti a költségvetési hiányt, csökkenti a beruházásokat, fejlődésre fordítható összegeket, eladósíthatja a gyengén teljesítő államokat, amelyek így kölcsönökre, támogatásokra szorulnak, függővé válnak másoktól. Arra is érdemes odafigyelni, hogy az ukrajnai konfliktus mögött már megindult egy gazdasági háború is, amelyet Donald Trump amerikai elnök a vámkivetésekkel nyíltan felvállalt. Ebben a kontextusban – ami kiderült a béketárgyalásokat előkészítő magas szintű találkozón – a gyengébb gazdaságokkal rendelkező államok továbbra is függők maradnak. Bármennyire is erősödik a szuverenista irányzat, ez még nem elegendő ahhoz, hogy a kisebb államok nagyjátékosokká váljanak a világpolitika pályáján. Az extrém, nacionalista és zsidóellenes felhangokkal tűzdelt retorika nem vezet sehova. Illetve igen. Oda, hogy kizárja a kompromisszumot, és a diktátorokat radikális lépésekre késztesse, ami kilátástalan helyzetbe sodorja az állampolgárokat. Mert sajnos mind az ukrán-orosz mind más konfliktusnak, háborúnak, acsarkodásnak a szenvedői azok az állampolgárok, akiknek a feje fölött mások döntenek, és jóval nagyobb érdekek mentén, mint ahogyan arról nekünk a különböző hírcsatornák beszámolnak. A háborúnak és a békének is mi, „egyszerű állampolgárok” vagyunk a vesztesei.

Donald Trump szerdán Miami-ban egy konferencián a globális helyzet súlyosságát hangsúlyozta, és arra figyelmeztetett, hogy a „harmadik világháború nincs olyan messze”. Hozzátette: „világszerte gyorsan közbelepek a háborúk befejezése, a konfliktusok megoldása és a bolygó békéjének helyreállítása érdekében – békét akarok, és nem akarom, hogy mindenkit megöljenek”. Erről eszembe jutott az, amikor 2003. október 15-én az EBESZ megfigyelőjeként részt vehettem az azerbajdzsáni államelnök-választásokon. Akkor választották meg İlham Alijev jelenlegi elnököt, aki korábban az azerbajdzsáni állami kőolajvállalat, a SOCAR elnökhelyettese volt, de hazai ellenzék nem fogadta el az eredményt, és tüntetéseket szervezett, azzal vádolva a hatalmat, hogy a választási eredményeket meghamisította, aminek én is tanúja voltam. Az EBESZ is hivatalosan jelezte a temérdek rendellenességet. Bakuban viszont több száz tüntetőt letartóztattak, a tömegbe lőttek, és több halott is volt. Ennek ellenére Alijev elfoglalhatta hivatalát. A választások utáni nap az amerikai kormány nevében üdvözölték az új elnököt, néhány hónap múlva az azeri olajvállalat stratégiai szerződést kötött az Enronnal, az Amerikai Egyesült Államok legnagyobb energetikai cégével. Arról nem hallottam, hogy felelősségre vonták volna a tüntetők ellen kivéznyelt katonákat. Azóta szent a béke, és óriásit fejlődött a volt szovjet tagállam.

Marosvásárhelyen rekedt kiállítás

Marosvásárhelyen rekedt a Fejedelmek aranya kiállítás magyarországi múzeumokból kölcsönzött anyaga, miután a román rendőrség olyan feltételeket támasztott a szállításához, amelyek teljesíthetetlennek bizonyulnak – nyilatkozott a Krónika erdélyi portálnak Vargha Mihály, a Székely Nemzeti Múzeum igazgatója.

A Fejedelmek aranya – Uralkodói reprezentáció Erdélyben című kiállítás az Erdélyi Fejedelemség korába kalauzolja a látogatókat. Csíkszereda és Marosvásárhely után harmadik helyszíne a sepsiszentgyörgyi múzeum lett volna, de a kiállítási tárgyakat nem sikerült oda szállítani.

A tárlat anyaga tavaly áprilisban érkezett Magyarországról Erdélybe. Elsőként a csíkszeredai Csiki Székely Múzeum mutatta be a Magyar Nemzeti Múzeummal, a Magyar Pénzmúzeum és Látogatóközponttal és az Iparművészeti Múzeummal partnerségben. Onnan a Maros Megyei Múzeumba, a Kultúrpalotába szállították. Sepsiszentgyörgyön december 4-én nyílt volna meg a kiállítás, de szállítási gondok miatt elmaradt a tárlatnyitó.

Vargha Mihály, a Székely Nemzeti Múzeum igazgatója a Krónikának elmondta: az anyagot Marosvásárhelyről kellett volna Sepsiszentgyörgyre szállítani, de a Kovászna Megyei Rendőr-főkapitányság nem járult hozzá a szállítás

biztonsági tervéhez. Azt állították, hogy a nagy értékű tárgyak szállításához nem elég a fegyveres csendőrségi biztosítás, páncélautóval kell szállítani az anyagot – mondta az igazgató.

Felidézte, hogy amikor évekkal korábban szerveztek nagyságrendekkel nagyobb értékű kiállítást Románia ókori arany- és ezüstkincseiből, szóba sem került a páncélautó. Miután a rendőrség nem engedett a feltételből, megpróbáltak páncélkocsit szerezni, de nem sikerült, így lemondták a kiállítást.

A sepsiszentgyörgyi tárlat elmaradása miatt a Maros Megyei Múzeumba hárul a kiállítási anyag Budapestre való visszajuttatása. Ötvös Koppány Bulcsú, a Maros Megyei Múzeum igazgatója a Krónikának elmondta: a páncélautó kötelező használatáról egy kormányhatározat rendelkezik, mely előírja, hogy a félmillió eurót meghaladó értékű javakat páncélozott járműben kell szállítani, csendőrök vagy őrző-védő társaságok löfegyverrel felfegyverzett tagjai kíséretében. Ennek alkalmazását azonban

múzeumi értékek szállítása esetén az elmúlt 13 évben senkinek nem jutott eszébe számonkérni. „A probléma az, hogy sem Magyarországon, sem Romániában nem létezik olyan páncélozott autó, amelyiknek akkora ajtaja lenne, hogy a nagyobb műtárgyak beférjenek rajta” – magyarázta az igazgató, aki szerint a Maros megyei hatóságok is ragaszkodnak az előíráshoz.

Közölte: megoldják a tárgyak visszaszállítását, de ha nincs megfelelő szállítójármű, hosszú távon nem lehet nagy értékű kiállításokat Romániába hozni, sem a román múzeumok értékes tárgyait külföldre vinni.

Egy nyugat-európai műkincsszállító cég nevének elhallgatását kértő illetékese a portálnak elmondta: nem tud arról, hogy bárhol a világon létezne műkincsszállító páncélautó, de szerinte erre nincs is szükség, mert az értékes szállítmányokat fegyveres őrök kísérik. Közölte: a nagy veszélyt az jelenti, hogy az értékes műtárgyak megsérülnek a szállítás során, ezért a műtárgyszállító autókat nagyon érzékeny légzugokkal látják el.

A szakember szerint azért nem készítenek páncélozott műkincsszállító autókat, mert a páncél súlyát csak laprugók képesek megtartani, és azokkal megoldhatatlan a rezgésmentes szállítás. (MTI)

Jobban van Ferenc pápa

Ferenc pápa nyugodtan töltötte az éjszakát, felkelt kórházi ágyából, és ülte fogyasztotta el reggelijét – jelentette a Szentszék csütörtök reggel újabb közleményben az egyházfő egészségi állapotáról. A vatikáni sajtóközpont szokás szerint a reggeli órákban rövid jelentést közölt Ferenc pápa éjszakaijáról. A huszonnégy órával korábbi jelentéshez képest változást jelent, hogy az egyházfő felkelt kórházi ágyából, és karosszékben fogyasztotta el reggelijét.

A szerda esti közlésben stabilnak nevezték Ferenc pápa állapotát, hozzátéve, hogy enyhén javult a vérképe, csökkent a gyulladás mértéke. Szerdán a pápa Giorgio Meloni olasz miniszterelnököt is fogadta a Gemelli-klinika pápai kórtermében. Kedd este még kétoldali tüdőgyulladásról adott hírt a pápát követő orvoscsapat. Mint ismeretes, Ferenc pápa február 14-től tartózkodik a Vati-

kánhoz közeli kórházban. A külvilág kizárólag közleményekből értesül egészségi állapotáról, a pápa nem mutatkozott eddig kórházi ablakából sem. A sajtóban megjelent interjúkban egyháziak, orvosok és mások ellentmondásosan nyilatkoznak. Antonio Spadaro, a Civiltà Cattolica jezsuita folyóirat főszerkesztője úgy vélte, Ferenc pápa „végre pihe-nésre van kényszerítve”, hiszen

megválasztása óta fáradhatatlanul végzi szolgálatát. Massimo Andreoni, a Tor Vergata Egyetem nyugalmazott professzora az Il Messaggero napilapnak azt mondta, péntekig kell várni annak megállapításra, hogy az alkalmazott terápia segít-e a pápa légzőszervi megbetegedésében. Edoardo Menecchelli nyugalmazott püspök, az olasz katolikus orvosok szövetségének tanácsadója a L'Avvenire katolikus napilapnak elmondta, hogy felhívta Ferenc pápa személyes titkárát, és üzenetet hagyott az egyházfőnek. „Azt üzentem neki, hogy betegként és idősként is tanúságtételt tesz. Gyengéséggel is szolgálatát bizonyítja” – fejtette ki. A Vatikán egyelőre hétfőig mondta le a pápa programjait. (MTI)

Lesz pénz a marosszentgyörgyi projektek folytatására

(Folytatás az 1. oldalról)

Sófalvi Szabolcs, a megye legnépesebb és talán leglátványosabban fejlődő községének a vezetője érdeklődésünkre elmondta, ötven körül van a folyamatban lévő projektjeik száma, egy részük már javában zajlanak a munkálatok, mások esetében pedig rövidesen következik a kivitelezés elindítása. A projektekhez egy igen jelentős önrészt is biztosítani kell az önkormányzatnak, így az idei évre beharangozott vészjósló pénzügyi kilátások hallatán tartottak attól, hogy nem lesz pénz a folyamatban lévő beruházások folytatására – ismerte el a polgármester. Szerette volna tudni, mire számíthatnak az idén, emiatt a múlt héten Tánczos Barna pénzügyminiszterrel egyeztetett Bukarestben. – Fontos volt, hogy tudjuk, mire számíthatunk, hogy ennek ismeretében el tudjuk dönteni, esetleg lassítsuk-e az egyes munkálatokat, hogy ne halmozzunk fel adósságot a kivitelezők felé, ne hogy oda kerüljünk, hogy zárolják az önkormányzat számláit. Hiszen ha nem érkeznek a pénzek a minisztériumból, mi sem tudunk fizetni a kivitelezőknek. Megtudtuk, hogy a legtöbb pályázatunkra lesz finanszírozás, sőt, prioritizálják a régebb felküldött számlákat, illetve a régebben elkezdett munkálatokat, amelyek közel állnak a befejezéshez. Marosszentgyörgy esetében több millió lejes összegekről beszélünk, a munkálatokkal jól haladunk, ezért jó hír, hogy lesz pénz a pályázatok kivitelezésére – újságolta Sófalvi Szabolcs.

Mint mondta, biztosítva lesz a finanszírozás a nagyszabású útkorszerűsítésre, amire az Anghel Saligny program keretében nyert támogatást a község.

A 29 millió lejes projekt keretében 27 utca korszerűsítésére kerül sor, a munkálatoknak a tavaly tavasszal fogtak neki, párhuzamosan

több helyszínen dolgoztak, mintegy hatvanöt százaléknál tartanak, 18-19 utca vagy teljesen elkészült, vagy a végéhez közeledik a munka. A kifizetésekkel nem volt gond a minisztérium részéről – tette hozzá a polgármester, aki szerint néhány hét múlva, március elején, ha az idő engedi, folytatják a munkát, és remélhetőleg idén be is fejezik az összes utcát, tehát szűk két év alatt lezárják ezt a nagyszabású projektet. Ugyanakkor hetven százalékban elkészült a marosszentgyörgyi főút mentén lévő óvoda felújítása, ahol az energetikai hatékonyság növelését célzó munkálatok zajlanak.

Emellett március első felében elkezdik a szennyvízhálózat kiépítését Tófalva és Csejd irányába. Ez egy hárommillió lejes beruházás, már nagyon várják az ottlakók. Jó hír, hogy amint ez lezárul, a község végre pályázhat az arra vezető út korszerűsítésére is.

A minisztériumban ugyanakkor a kerékpárút kapcsán is jó hírekkel szolgáltak, el van különítve a pénz ennek a megvalósítására. Sófalvi Szabolcs szerint az első szakasznak – amely a Sörpatika környékéről indul, és a Máriaffi-kastélyig épül ki – már a tavasszal nekifognak, és remélhetőleg az idén el is készül az 5 km-es rész.

Ugyanakkor folyamatban van a közbeszerzési eljárás a második szakaszra is, amely ugyanonnan indul, de elkanyarodik a Maros-parton az Apolló fürdő felé. A többi, folyamatban lévő projekt közül a polgármester kiemelte az iskolát érintő pályázatot, amelynek részeként új bútorzattal, új felszerelésekkel, korszerű, digitális oktatási eszközökkel látják el az amúgy is jól felszerelt marosszentgyörgyi tanintézetet. Remélhetőleg idén tavasszal a hulladékudvar kialakításának is nekifoghatnak, ez esetben a leosztott összegek tekintetében a leosztott összegek okozza, hogy immár negyedik alkalommal kell megismételjen a közbeszerzést, mivel eddig nem jártak sikerrel.

Márciusra készül el a megye költségvetése 50 millió lejt osztottak szét az önkormányzatoknak

A megyei tanácsosok a szerdai soros ülésen döntöttek a 2025-ös állami költségvetésből, a jövedelemadóból és a hozzáadottérték-adóból Maros megye számára visszaosztott összeg szétosztásáról. A Maros Megyei Tanács rendelkezésére álló 66,65 millió lejes alapot a polgármesteri hivatalokkal folytatott konzultáció alapján osztotta szét.

Mezey Sarolta

Jelentős összeg fejlesztési programokra

A jövedelemadóból származó 43,65 millió lejes keretet a társfinanszírozást igénylő infrastruktúrális programok támogatására, valamint a helyi fejlesztési programok finanszírozására fordíthatják a polgármesteri hivatalok. A Maros Megyei Tanács honlapján közzétett jegyzék szerint a városok közül Erdőszentgyörgy és Szováta 620 ezer, Szászrégen 630 ezer, Marosludas 570, Dicsőszentmárton 540, Nyárádtó 525 ezer lejt kapott a visszaosztott jövedelemadóból. Ennél kisebb összeghez jutott Nyárádszereda és Nagysármás, ahová 300, illetve 475 ezer lejt utalnak át fejlesztési projektekre.

A községeknek is jócskán jutott a támogatásból

A községek általában 400 ezer lejt fölötti összegben részesülnek. Kivételt képez Magyarbükös és Beresztelke, ahová több mint 600 ezer lejt hagyott jóvá a testület. A leosztott összegek tekintetében „kilóg” a sorból Gernyeszeg és Székelybere, ahová 64, illetve 194 ezer lejt utal a megyei tanács.

20,54 millió lejt az utak karbantartására

Az említett alap mellett további 20,54 millió lejt osztottak szét az önkormányzatok között, ami a hozzáadottérték-adó visszaosztásából származik, és amit a megyei és községi utak karbantartására és javítására lehet fordítani. Ebből a keretből 18 millió lejt a megyei tanács költségvetésébe kerül, a fennmaradó 2,5 millió lejt pedig a városok és községek között osztották szét.

Az állami költségvetésből, a hozzáadottérték-adóból visszaosztott pénzekből a Románia az iskolákért program (tej-kifli program) költségeire is kaptak pénzt az ön-

kormányzatok a január és június közötti időszakra. Maros megyében 18 önkormányzat van, amelyek helyi szinten bonyolítják le a programot, ezek a diákok számára függvényében kaptak pénzt a tej- és pékáru, valamint a gyümölcs beszerzésére, a nevelő tevékenységek finanszírozására.

A február 19-i tanácsülésen elfogadott határozatokban szereplő leosztott alapok önkormányzatok szerinti leosztása megtalálható a megyei tanács honlapján. Folyamatban van Maros megye 2025-ös általános költségvetésének összeállítás, a végleges tervezet márciusban fogja el a megyei tanács – tájékoztatott a Maros Megyei Tanács sajtóirodája.

A szászrégeni Kohl István múzeum látványterve – a polgármesteri hivatal idéni beruházása

A 46. dicsőszentmártoni borversenyen

Bemutatkozott az YWine pincészet is

A dicsőszentmártoni Szent Márton Borlovagrend február 13–15. között 46. alkalommal szervezte meg az immár hagyománnyá vált borversenyt. Az ünnepélyes keretek között megszervezett díjkiosztásra múlt szombaton délután került sor a Három Fenyő vendéglőben.

A bormintákat azt megelőzően fogadták a borlovagrend múzeum alatti székházában, Dénes Mihály tagtársuk sorolta be, pénteken pedig a borok bírálatára került sor a Miskolcra érkezett Hunyadi Judit, a bükki és az egri hegyközségek hegybírójának irányításával. A jelen lévő 14 borbíró négy csoportban bírálta a borokat. Összesen 190 borminta érkezett, a díjazás a következőképpen alakult: 51 borminta aranyérmes lett, 51 ezüst-, 41 bronzérem is gazdára lelt, és 46 résztvevő munkáját emléklappal értékelték. A nagyaranyat az YWine pincészet (Fülöp László és Czirmai Csaba) nyerte, ezt követte az első három díjazott, Garaczi Zoltán, Dénes Mihály, valamint Csegzi Tibor borászok, akik az elérhető 20 pontból a minimum 19-et érték. A borlovagrend zászlós bora az olasz-

Hárman a díjazottak közül

Fotó: Hidi Levente

rizling, így minden versenyen külön értékeli ezt a borfajtát. A szombati díjazáson Bíró Csaba dicsőszentmártoni borász vehette át a kupát.

A borverseny egyik érdekessége, hogy öt gyümölcsborral is beneveztek, köztük egy különleges nedűvel, és pedig a fekete ribizli és a bodza házasításából készült borral, amit Székely László kükküllődombói borász készített. A kupák és oklevelek kiosztása előtt négy új tagjelöltet vizsgáztattak sikeresen, így újabb négy taggal bővült a borlovagrend: Bordi András ádámosi borász, Fülöp László és Czirmai Csaba Szászbagácson borászkodnak, valamint a szováti Nagy József.

A rendszerváltást követően alapítványok, kulturális egyesületek szervezésében vált hagyománnyá az Alsó-Kis-Küküllő menti borverseny megrendezése, amikor a borosgazdák házi készítésű boraikat megméretik, a kiértékelések során pedig új tapasztalatokra tesznek szert. Azonban nem elhanyagolandó a mulatás, a felhőtlen kikapcsolódás sem, ezért a dicsőszentmártoni és a környékbeli magyar közösség számára nagy jelentőséggel bíró esemény marad, ahol a talpalávalót ezúttal is a szászcsávási cigányzenekar húzta – tájékoztatott a dicsőszentmártoni közösség eseményéről Orbók Ferenc nagymester. (pályos)

Bocskai Napok

Harminkettedik alkalommal tartják meg a hét végén Nyárádszeredában a Bocskai Napok rendezvénysorozatát. Február 21-én, pénteken (ma) délelőtt 10 órától a Vándormozsi szervezésében magyar népmeséket vetítenek óvodásoknak a helyi művelődési ház nagytermében, 12 órától az V–XII. osztályosok a Toldi című mozifilm nézhetik meg, 19 órától a Hogyan tudnék élni nélküled? című játékfilm vetítésére várják a felnőtteket. A délelőtti és a déli mozizásra a belépés ingyenes, az estire egy jegy 20 lejbe, diákoknak és nyugdíjasoknak 15 lejbe kerül. Előzetes jegyfoglalás a 0755-289-832-es telefonszámon. 22-én, szombaton délelőtt 11 órától családoknak vetítik a Vuk című mesefilm, a belépés ingyenes. 17 órától a városi könyvtárban Elfelejtett hagyományaink címmel kezdődik irodalmi beszélgetés.

Aranyosrákosi Székely Sándor Székelyek Erdélyben című eposza kapcsán Sándor Szilárd Vida Gáborral, a Látó szépirodalmi lap főszerkesztőjével beszélget. 19 órától Közös út – A vers és a film találkozása címmel Simó Franciska rendező Markó Béla költő műveiből készült versfilmjeit lehet megtekinteni a művelődési házban, ezután közönségtalálkozó lesz az alkotókkal, valamint a film szereplőivel. A belépés ingyenes. 23-án, vasárnap 11 órától ünnepi ökumenikus istentiszteletet tartanak a református templomban, az együttléten a Bocskai István Elméleti Líceum diákjai is bemutatják műsorukat. 12.30-kor megkoszorúzzák Bocskai István fejedelem szobrát, és ünnepi beszédek hangzanak el. A rendezvénysorozat a líceum diákjainak 17 órakor kezdődő szalagavatója zárja a művelődési házban.

Költők városa – Marosvásárhely

Ezzel a címmel indul szépirodalmi sorozat a Bernády György Köz-művelődési Alapítvány rendezésében. Havonta egy alkalommal négyöt – összesen kb. 39 – Marosvásárhelyhez szorosan kötődő költőt mutatnak be a sorozatban, amelynek ötlet- és házigazdája Nagy Attila. Közreműködnek Kilyén Ilka és Kilyén László színművészek. Az első találkozóra február 26-án, szerdán 18 órától kerül sor a Bernády Házban. Ekkor Mentovich Ferencről, Bolyai Farkasról, Székely Jánosról és Tóth Istvánról esik majd szó.

948. szám

SZERKESZTI: BENEDEK ISTVÁN

Legyen a család mindennapjainak része a sport!

A családnak kell elsőként jó példát mutatnia a fiataloknak, hogy a mozgás és sport az életük természetes részévé váljon – fejtették ki a meghívott szakemberek a Mathias Corvinus Collegium (MCC) által szervezett kerekasztal-beszélgetésen február 11-én. A kolozsvári eseményen Gőr-Nagy Miklós világbajnok vízilabdázó, Szabó Péter Zsolt, a BBTE oktatója és Kádár Zoltán sportújságíró a sport pedagógiai lehetőségeit vizsgálta meg.

A sport nem csupán mozgás, hanem hatékony nevelési eszköz is, amely hozzájárul a gyermekek testi, érzelmi és értelmi fejlődéséhez. Egészségtudatosságra nevel, erősíti a kitartást, a fegyelmet és a felelős-

fontos, hogy a szülők már egészen fiatal kortól úgy neveljék a gyerekeket, hogy a mindennapok természetes része legyen a mozgás.

De hol kezdődik ennek a kultúrának a kiépítése? Gőr-Nagy Mik-

Verseny vagy játék – hol az egészséges határ?

A beszélgetésen szó esett arról is, hogy a versengés milyen szerepet játszik a sportban. Kádár Zoltán felvetette, hogy ma már az 5-6 éves gyerekek is versenyhelyzetbe kerülnek, de egyre gyakoribb jelenség, hogy nem számolják az eredményeket, minden résztvevő díjazásban részesül. Felmerült a kérdés, hogy hol van az egészséges egyensúly a verseny és a játék között.

Szabó Péter szerint minél később kerülnek a gyerekek szigorú versenyhelyzetbe, annál jobb. Fontos, hogy a sport gyermekkorban elsősorban az örömről szóljon, és ne a teljesítménykérésről. „Nem zárhatjuk ki a versengést, de nem is foghatjuk feltragédiaként, ha valaki nem nyer” –

hangsúlyozta. Gőr-Nagy Miklós hozzátette, hogy a szülők sokszor nagyobb hangsúlyt fektetnek az eredményekre, mint maguk a gyerekek, ilyen helyzetekben pedig a fiatalok sérülnek a leginkább. Úgy

séggvállalást, miközben a közösségi élmények révén fejleszti a szociális készségeket. A versenyhelyzetek és a csapatmunka által a gyerekek megtanulják kezelni a sikert és a kudarcot, miközben a sportszerűség szellemében erkölcsi tartást is tanulnak. A témával kapcsolatban dr. Gőr-Nagy Miklós világbajnok vízilabdázó, jogász, közigazdász, diplomata, az MCC munkatársa, dr. Szabó Péter Zsolt, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem adjunktusa, atlétika szakos tanára, a Sport Up egyesület vezetője, valamint Kádár Zoltán marosvásárhelyi sportújságíró és műsorvezető osztotta meg gondolatait.

Az élet is taníthat, de a sport hatékonyabb

Az esemény meghívottai egyetértettek abban, hogy a sport szerves része kultúránknak, az életünk minden színterének. Gőr-Nagy Miklós szerint nem választható el sem az egészségügytől, sem az oktatástól. Nevelési eszközként pedig nemcsak a fizikum fejlesztésére alkalmas, hanem az önfegyelmet és a közösségi érzést is erősíti. Szabó Péter Zsolt hozzátette: ma már státuszjelkép a fizikai egészség. Úgy véli,

lós szerint a példamutatás a kulcs: ha a gyermek azt látja, hogy a család mindennapjainak része a sport, akkor sokkal könnyebb tudatosan felépíteni benne az egészséges életmód iránti elkötelezettséget. Szülőként és edzőként is azt tapasztalta, hogy a sport számos olyan készséget fejleszt – például az önreflexiót és a segítségnyújtás képességét –, amelyek az élet más területein is hasznosak. „Az élet is megtaníthat ezekre a képességekre, de sokkal hatékonyabb lehet a sport” – tette hozzá a szakember.

„Soha nem késő elkezdni a sportolást, és a szülőknek kell elsőként példát mutatniuk a családban” – jelentette ki Szabó Péter. Elmondta, a Sport Up programjain a szülőket is bátorítják arra, hogy mozogjanak, amíg gyerekek edzésen van, így nemcsak jó példát mutatnak, hanem ők maguk is aktívan tölthetik el idejüket. Az oktató úgy véli, közös úszással, kirándulással vagy egyszerű sétával is el lehet indulni ezen az úton, ugyanakkor figyelmeztetett, hogy a túlzott szülői elvárások, az iskolán kívüli tevékenységek sokasága, az élsportra való nevelés túl korai kezdése a kiegészítő veszélyével járhat.

Fotók: MCC

látja, „a versenyszellem megvan a gyerekekben is, de felnőttként olyan egészséges környezetet kell teremteni számukra, ahol inkább ennek az örömét tapasztalják meg”.

Hogyan lehet hosszú távon megtartani a fiatalokat a sportban?

A sportpályafutás és az oktatás összeegyeztetése mindig nagy kihívás. Szabó Péter szerint a szülőknek fontos szerepük van abban, hogy támogatassák gyermeküket a sportolásban, főleg a középiskolai és egyetemi időszakban. Van, amikor a szülő jobban szeretné, hogy a gyereke részt vegyen egyes sportágakban, mint maga a gyerek. Észre kell venni a gyereket, felmérni, milyen személyisége van, és úgy segíteni a választását, hogy a kiszemelt sportág pozitív hatással legyen a fejlődésére” – osztotta meg észrevételét a pedagógus.

Gőr-Nagy Miklós szerint többféle sport üzése, az univerzális technikák elsajátítása biztosabb út a sikerhez, mint a korai specializáció vagy a fiatalokra helyezett nyomás. „Minél több sportban vesz részt, annál biztosabb, hogy majd egyben kiváló lesz” – fejtette ki, hangsúlyozva az edző és a tudatosság tehetőség gondozásában betöltött szerepét. „A sportnak kell megteremtenie azt az érzést, hogy ezt nem érdemes abahagyni. Közösségi érzést, szórakozást kell adnia” – tette hozzá.

A világbajnok vízilabdázó szerint a magyar sport ugyan igyekszik vigyázni a tehetségekre, de a 18 éves kor körüli lemorzsolódás még mindig jelentős probléma. Az egyik megoldás lehet az egyetemi sport támogatása, ami segíthet abban, hogy

a fiatalok az oktatás mellett is aktívak maradjanak. Példaként említette az amerikai egyetemeket, ahol a sport az oktatás szerves része, hazai terepen pedig jó kezdeményezésnek tartja a Kárpát-medencei Egyetemek Kupáját vagy a Magyar Egyetemi-Főiskolai Sportszövetség tevékenységét.

A sport jövőjét és a technológiai fejlesztéseket illetően a beszélgetés résztvevői leszögezték: az új találmányok, módszerek, kellékek mindig is hatással voltak a sportra, de legalább a világsúcsoknál jó lenne feltüntetni az eredmények megszerzésének körülményeit. Gőr-Nagy Miklós szerint a sportnak kell hogy legyen egy egészséges önvédelmi mechanizmusa, hogy az innovációkat a sport lényegének meghazudtolása nélkül lehessen kihasználni.

„A Mathias Corvinus Collegiumban a szellemi táplálék mellett különösen nagy hangsúlyt kap a közösségépítés, valamint a fiatalok fizikai jólléte is. Ezek elérésére kiváló eszköz a sport, ezért is része például az Egyetemi program tevékenységeinek a közös mozgás, ki-kapcsolódás. A Középiskolás programban is épültek már a sport és mozgás tematikájára képzések, táborok, az általános iskolások pedig számos közösségi programon tapasztalhatják meg a mozgás örömeit” – idézte fel Talpas Botond, az MCC erdélyi tevékenységért felelős igazgatója. Hozzátette, az MCC-s programok a tanulás mellett a diákok személyiségének fejlődését és mentális egészségét is szem előtt tartják.

Az MCC következő rendezvényeiről a szervezet Facebook-oldalán vagy honlapján értesülhetnek az érdeklődők.

A természet kalendárium

(DCLVII.)

Kiss Székely Zoltán

A Tél csak ült a parton, az eget nézte, és csak ült. Estefelé egy kis szél mozdult, de a Tél szigorúan felemelte a kezét, s a szél a lábához feküdt, mint jól nevelt eb. A levegő megállt, az ég tiszta volt, mint az üveg, s a hold tetszelegve úszott távoli csillagfények holt ragyogásában – olvasom Fekete István-nál a szigorodó télvég pontos leírását.

De február közepe után illik már a tavaszra gondolni. Hideg van, fagy van, hó alig. A csonttá fagyott talaj már alig várja, hogy latyakos sártengerré simogassa egy meleg szél, s ha még langyos eső is hullna rája, az lenne az ő igazi tavaszkezdő ünnepe.

Az ókori népek tavaszünnepének, főleg a római szaturnáliák hagyományait gyökeresítő szokáskör az európai népeknél tovább élt. A téli napforduló után tartott tavaszkezdő ünnepek az egyházi évben a karácsonyi és a húsvéti ünnepek közé szorultak. Mivel azonban a húsvét a tavaszi nap-éj egyenlőséget követő holdtöltétől függ, az azt megelőző, előkészítő negyvennapos böjt kezdőnapja, a hamvazószerda is ennek megfelelően, jó egy hónapnyi eltéréssel változik. Az előtte levő időszak, a farsang húshagyókeddel végződik. E nap német neve *Fastnacht* (böjtelőj) volt. Ebből pedig nálunk *fassang*, majd *farsang* lett. A farsangi időszak január 6-án kezdődik, s az idén március 4-ig tart. Az azt megelőző időszak három vasárnapját felölölő része böjtölő. Ez leginkább februárra esik, innen a hónap régi elnevezése: böjtölő hava. A böjtölő első vasárnapja, a hetvenedvasárnap középkori okleveleink keltezésében miséje lépcsőimádságának szavai nyomán *Circumdede-runt-vasárnap*. A húsvéti, illetőleg nagyböjti előkészület a keleti egyházban manapság is már hetven nappal a feltámadás előtt elkezdődik.

A pénteki és nagyböjti étek a hal – egyike az első keresztény jelképeknek. **Tertullianus** a vízzel keresztelés szimbólumaként használta. Az őskeresztények a hal görög nevéből (*ikhtusz*) a „*Jézus Krisztus, Isten Fia, Megváltó*” rövidítést olvasták ki. A hal, amely így magát Krisztust jelképezte, az őskeresztény művészet szinte minden tárgyi emléken főlukkan.

Besüt a nap. Súrolt, kis füstös árnyak írnak a papírra nagy csöndek. Minden gomolygást hűen illusztrálnak, míg rájuk nem siklik a lehelet.

Válami mindég kívülről bont rendet, hogy szertehullják a harmónia. A kisvilág a nagyvilágért szenved, s nem menekítheti magát soha.

Most küszködöm egy elhagyott világgal; a Napot már horizont metszi át, és papírom marad az áltatással: lelopta róla az idő magát.

Az alkony árnyakat terel a földre, de a papír még vakító fehér. Hirtelen sújt rá a ceruzám tőre, s a horizontot előnti a vér.

Gál Éva Emese Fonák szívárványából az Alkonyat indulok kutakodni böjtölő második vasárnapja körül.

Február 22. **Üszögös Szent Péter** napja. A rómaiak február 13-tól egy hétig az elhunyt rokonok emlékét gyászolták, 22-én pedig az élő rokonság egészségére rendeztek víg napot. Üszögös Szent Péter ünnepével ezt igyekezett az egyház helyettesíteni, a napot az apostol névnapjával megülni. Magyar néphit szerint ennek a napnak az időjárásától függ, hogy üszögös lesz-e a gabona. Nálunk, magyaroknál sajátos félreértés következtében szerencsétlen napnak számít. **Csefkó Gyula** mutatott rá, hogy őseink lefordították a hivatalos egyházi kifejezést: *Szent Péternek új széksége*. Ebből olvasta ki azután a népnyelv az Üszögös Szent Péter alakot. Ezen a napon, főleg az asszonyok, nem nyúlnak lisztbe, mert majd üszögös lesz a búza. Libát, tyúkot nem jó ültetni, mert üszögös lesz a tojás, vagyis megfeketedik, és nem kél ki.

Február 23-án, 1791-ben született **Gebhart Xavér Ferenc** orvos. Oklevelét 1814-ben szerezte a pesti egyetemen. Ő volt a himlő elleni oltóanyagot előállító intézet megalapítója 1824-ben. Az első magyar orvos volt, aki székfoglalóját magyarul tartotta meg. A Pesten 1828–38 között megjelent **A különös orvosi nyavalya és gyógytudomány alapvonalai** kétkötetes munkájával az orvostudomány magyar nyelvű szakkifejezései kidolgozásának egyik kezdeményezője volt.

Ugyanezen napon, 1892-ben született a felvidéki Hegybányán **Faller Gusztáv** bányamérnök. A selmecbányai **Bánya- és Kohómérnöki Főiskolán** 1914-ben szerzett oklevelét. Katonaként vett részt az I. világháborúban. A Trianon utáni csonkult Magyarországon vált mélyfúrászakértővé. Ő vezette a **Pávai Vajna Ferenc** által kitzított két hajdúszoboszlói mélyfúrás 1924–1930 között, az utóbbi volt Európában az akkori egyik legmélyebb fúrás, amelynek eredménye a 78 °C-os jódos-sós víz. Munkássága számos magyar gyógy- és termálfürdő kialakítását tette lehetővé. 1947 után szak tudását már nem vette igénybe az akkori hatalom...

Ugyancsak 23-án, 1443-ban megszületett **Hunyadi János** és **Szilágyi Erzsébet** második fiúgyermek Kolozsvárt. Így lett ő Mátyás – az igazságos Mátyás.

Nap tüze, bár egy somvirágot fakassz

Ugyanis február 24. **Jégtörő Mátyásé** – aki szüre ujjából ereszti ki a tavaszt.

Amikor **Jézus** meghalt, az apostolok tizenegyen maradtak, mivelhogy az áruló **Júdás** felakasztotta magát. Hogy kilegyen a tizenkettő, Jézus mennybemenetele után, de még pünkösöd előtt az ő helyére választották **Mátyást** a tanítványok szűkebb köréből. Róma a XI. századtól tartotta Mátyás napját február 24-én. Az apostol életéről apokrif írás, az **András és Mátyás cselekedetei** tudósít.

Február 25-én, 1928-ban született murekorszag egyik nagy gondolkodója, **Benkő Samu**, az erdélyi művelődéstörténet XVIII–XIX. századának legnevesebb kutatója. Itt csupán a természettudomány-történeti kutatásait említem: **Bolyai János** kéziratok hagyatékának feldolgozása s az **Erdélyi Múzeum-Egyesület** történetének feltárása. Az 1990-ben újjraalakult Erdélyi Múzeum-Egyesület alelnöke (1990–1994), majd elnöke (1994–2002) volt. 2022 januárjától a Házsongárdban pihen.

1874. február 27-én választott városkájából, Erzsébetvárosból költözött az örökkévalóságba **Lázár Kálmán** zoológus. A szárhegyi gróf az erdélyi ornitológia korai történetének jelentős alakja. Nagyenyedi középiskolai éveit követően 1846–1848-ban jogi tanulmányokat végzett Kolozsváron. A '48-as szabadságharc idején főhadnaggyá, majd századossá léptették elő. A világosi fegyverletétel után Bulgáriáig menekült. Hazatérte után, már 1850-ben tartóztatták le: nem tetszett az osztrák önkénynek, amit leírt a Kolozsváron 1850-ben megjelent könyvében (**Magyar menekvők török földön**); a gyulafehérvári várbörtönben sínylődött. Szabadulása után, 1852-től gyakran elutazott Er-

délyből, ornitológiai és zoológiai tanulmányutakon járt Európa-szerte. Hangsúlyosan madártani munkássága főként Erdély madárfaunájának tanulmányozására irányult, ő állította össze elsőként az Erdélyben honos madarak – 217 fajt tartalmazó – listáját. Akadémiai székfoglalóját **Magyarország madarairól** címen tartotta meg 1867-ben. Szakmai kapcsolatban állt kora több jeles természettudósával, köztük **Alfred Brehmmel** is. Ismeretterjesztő jellegű könyvei mellett rendszeresen jelentkezett tanulmányokkal a szakfolyóiratok lapjain (**Verhandlungen und Mitteilungen des Siebenbürgischen Vereins für Naturwissenschaften, Erdélyi Múzeum-Egylet Évkönyve, Természettudományi Közöny, Vadász és Verseny Lap**). **Magyarország gerinces állatai** című monográfiája kéziratban maradt, az **Országos Széchényi Könyvtárban**. Az általa használt magyar madárnevek elterjesztésére irányuló törekvéseit nem koronázta siker (jegér: jégmadár, kalandóc: talpastyúk, kénes billegény: hegyi billegető). Magyarországon és európai utazásai során egyaránt foglalkozott madarak és madártojások gyűjtésével, mára nagyrészt elpusztult kollekcója mintegy kétezer kitemőtt madarat és nyolcezer preparált madártojtást számlált.

Emlékét ilesztgeti a TerraPrint Könyvkiadónál 2001-ben megjelent könyv: **A szabad természet fia. Gróf Lázár Kálmán élete és írásai**.

Február utolsó hete. Az alig-hó is lassan elenyész. Ha kissé megvillan a napfény, máris mocoognak a sombokron a rügyek. Mi több, egy-egy hűbelebalázs rügy meg is pattan.

Ahogy virág nem nyílik tavasz nélkül, virág híján nem bimbózik tavasz; most kell, hogy bár egy virágot fakassz, s kitorj a telek ördögi köréből.

Az erdők összezsúfolt rendjeit idők, terek fogják még jéggyűrűkbe, porzód szikrát fog, nyárba menekülve, és úgy állsz helyt, mint aki nincsen itt.

Tóth István Somfa (*Cornus mas*) című versét még 1987-ben írta, s 1997-ben a **Népújság** irodalmi mellékletében, a 292. **Múzsában** látott nyomdafestéket.

A jéggyűrűből kitor aranyágad. S ha virágod netán meddővé sápad, fagyott szűz lesz a hó ravatalán:

elsőnek úgyis téged énekellek, kiben – saját rejtőző képed helyett – percnyi tavaszt tár fel e szép magány.

Lassan megérkezem én is e szép magányból. Ha olvasod soraimat, kedves Olvasóm, talán nem is tűnik annyira magányosnak e pöttöm szépség sem.

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2025-ben, amikor a Nap a Halak házába lépett

Az alkony árnyakat terel a földre, s a horizontot előnti a vér

Épített örökségünk

Erdély és a világ egyik legszebb várkastélya

„...csak az fáj most, hogy nem tud sírni a kő...”

Vajdahunyad vára Erdély legimpozánsabb és leglátványosabb, teljesen épen maradt középkori vára, a régió leghíresebb turisztikai látványossága. A Vajdahunyad csúnya, ipari városa fölé emelkedő dombon büszkén trónoló sásfészek hat évszázad történelmének emlékét őrzi és hirdeti, nemcsak a Hunyadiakét, hanem erdélyi fejlődelmekét és hányatott sorsú családokét is. Vajdahunyad vára, túlzás nélkül állítható, Erdély, sőt az egész történelmi Magyarországon egyik leglátványosabb, legmonumentálisabb várkastélya. A filmvilág is nagy becsben tartja a misztikus várkastélyt: itt forgatták a Luther Márton és a Nostradamus című filmeket, akárcsak nemrégiben a VIII. Henrik életét bemutató nagyszabású történelmi filmet.

Nagy-Bodó Tibor

Emlékeztető

Vajdahunyad Dévától mintegy tizenöt kilométerre délre, a Zalasd Csernába folyásánál, kétszázhusz-kétszázhetven méteres tengerszint feletti magasságban fekszik.

Amint azt már a múlt heti lapszámunkban említettük, a vajdahunyadi vár középkori eredetű. Mikszáth Kálmán „a várak királyának” nevezte. 1409. október 18-án kelt oklevelében Luxemburgi Zsigmond Vajk kenéznek, Hunyadi János apjának adományozta a hunyadi birtokot, amelyről később a család a nevét is vette.

Ekkoriban csak kis alapterületű kör alaprajzú tornyok épültek, melyekből a falak védelmét nem lehetett hatásosan megoldani, de a lőrés kiképzése és a két-három lőrésellátott kamrák már a védelem fejlődésére utalnak.

Hat évszázad történelmének emlékét őrzi e műemlék, amit nem csak a Hunyadiak, hanem erdélyi fejlődelmek és szomorú sorsú családok birtoklása töltött meg tartalommal.

E szép, de nehezen védhető természeti környezetbe ültetett rezidenciából nem csak a várost, de az uradalomhoz tartozó környező falvakat is jól szemmel lehetett tartani.

A feltárt sírok

Amikor 1409-ben Luxemburgi Zsigmond magyar király a Hunyadiaknak adományozta Hunyadot, a birtok elég jelentéktelen volt, még mezővárosnak sem tekintették. Pedig az Árpád-korban a megye legfontosabb központjának számított, amelyről a királyi vármegyét is elnevezték.

A Kincses-hegyen eddig feltárt hetvenöt sír 11. századi település létezésére utal, a legkorábbi pénzveret pedig Szent István korából való.

Lupescu Radu a hunyadi várról írt tanulmányában mutat rá arra, hogy a temető és a település mellett, a Szent Péter-hegyen terült el Hunyad legfontosabb létesítménye, a megye központjaként is működő sáncvár. Óskori erődítésről van szó, amelyet a 11. században újrahasonítottak.

A régészeti leletek tanúsága szerint még a 13. században is használták, hogy majd a kővárak építésének elterjedésével a korai megyeközpont, megannyi társához hasonlóan, elenyésszen.

A középkori magyar várépítéset egyik gyöngyszeme

A 14. században Déva és Hát-szeg vára jutott vezető szerephez a megyében, Hunyad pedig fokozatosan elveszítette központi szerepét. Így került 1409-ben Hunyadi János apjának a birtokába; akkor még senki sem sejtette, hogy ide nem

csak a középkori magyar várépítéset egyik gyöngyszeme fog megépülni, hanem a megye legjelentősebb váruadalma fog körülötte kikristályosodni.

Luxemburgi Zsigmond 1409-ben adományozta Vajknak és rokonnainak Hunyadot. Ezzel új korszak kezdődött a család történetében, mivel immár a magyar nemesség sorába emelkedtek.

A Hunyadi család bonyolult politikai helyzetbe sodródik

A közhiedelemmel ellentétben 1409-ben Zsigmond nem adományozott várat a családnak. Akkor mindössze Hunyad települését kapták meg a hozzá tartozó földekkel. E köré szervezte meg a család azt az uradalmat, amelynek központjába Hunyadi impozáns várat emelt. Hunyadi János 1456-ban hirtelen bekövetkezett halálával a vajdahunyadi vár átalakítása fokozatosan alábbhagyott, majd megsűnt.

A család igen bonyolult politikai helyzetbe sodródott, azonban az özvegy Szilágyi Erzsébet emberfeletti erőfeszítésének köszönhetően végül jól kerültek ki belőle, és 1458 januárjában Mátyást megválasztották Magyarország új királyának.

Az 1854-es tűzvész

A mohácsi csatát követő polgárháborús korszakban a várat Szapolyai János emberei foglalták el 1534-ben.

Alig két évig maradt a tulajdonában, amikor többek között ezzel a várral tisztelte meg Török Bálint híres pártváltását.

A Török család 1618-ig birtokolta a várat, amikor Bethlen Gábor fejedelem tulajdonába ment át. Mivel fiai nem voltak, a várat unokaöccsének, ifj. Bethlen Istvánnak engedte át, majd pedig ennek halála után öccse, Péter örökölte meg. A 17. század második felében még Thököly Imre és Apafi Mihály fejedelem birtokolta a várat.

Mint fejedelmi birtok, II. Apafi Mihály halálát követően, 1725-ben kincstári birtok lett. Különféle hivataloknak adott otthont, mígnem 1854-ben egy tűzvész során teljesen le nem égett.

Amit a vár történelméről tudni kell

A Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnök által rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkból tudjuk meg, hogy a Horia-féle felkelés idejében, 1784 novemberében a vár falai között keresett menedéket a megyei nemesség egy része, és a felkelés leverése után a vármegye hálából megjavította az akkor pusztuló várat.

Arányi Lajos György orvosdoktor, régész, polihisztor

Kiemelten fontos tudni még azt is, hogy I. Ferenc 1817-ben 30 ezer forintot adott a vár kijavítására, de alig készültek el a munkálatokkal, 1818-ban egy villámcsapás következtében a tetőzet leégett.

Ezután országos gyűjtéssel biztosították a helyreállításához szükséges anyagokat, de hiába épült fel újra a vár – amint azt már röviden említettük –, 1854-ben a hivatalnok gondatlansága miatt tűz ütött ki a kaputorony melletti egyik helyiségben, és másnapra már csak a kiégett falak meredtek az ég felé.

Arányi Lajos 1867-ben kiadott könyve hívta fel az ország figyelmét erre a romba dőlt és pusztuló nemzeti értékre.

A belső terek felosztását teljesen megváltoztatják

A vár építésének utolsó szakaszára a 17. század negyedik és ötödik évtizedében került sor, a Bethlenek birtoklása korában.

Akkor teljesen megváltoztatták a belső terek felosztását, a nagyobb méretűeket pedig, mint amilyen a Lovagterem vagy az Országházterem volt, több helyiségre szabdalták. Mivel a régi kaputorony eredeti rendeltetése megszűnt, eléje bástyaszerű építményt emeltek – ez a Fehér-bástya.

Szintén abból a korszakból való a keleti oldalon található Munciósbástya is. A Bethlen-kor belső díszítésének szép emléke a medalionokba foglalt portré- és vedutasorozat, amely ma is megtekinthető az Országház-teremben.

A vár első restaurátorai

A vár tehát 1880-ig a magyar kormány pénzügyminisztériuma tulajdonában volt, és ez idő alatt kezdődtek meg a nagy helyreállítási munkálatok is 1868-ban. Első restaurátorai Friedrich Schmidt tanítványai voltak, Schulcz Ferenc, majd Steindl Imre.

A restaurátorok feladata nemcsak a restaurálás, hanem a vár vadász-kastéllá való átalakítása volt, ugyanis felmerült annak a lehetősége, hogy a magyar királyi pár egyik rezidenciájává váljon.

Minekután ebből a tervből nem lett semmi, az első restaurálási szakaszt egy pallér, Piátsek Gyula fejezte be, roppant nagy károkat okozva a várban.

A következő évtizedekben a restaurálás ügye pihent. Közben 1880-ban a vár a pénzügyminisztériumtól a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz került, amelynek a mű-

emlékek országos bizottsága is alá volt rendelve.

A bizottság felügyelete alatt kisebb beavatkozásra került sor Khuen Antal, majd Schulek Frigyes irányítása alatt. A monarchia korának utolsó nagy helyreállítását Möller István vezette, aki a világháborús események miatt 1916-ban kénytelen volt abbahagyni a munkáját.

Dr. Kálmán Attila tanár-történész kiegészítése

A történelem folyamán többen is meglátogatták a vajdahunyadi várat. I. Ferenc látogatása volt talán a legjelentősebb, aki 1817-es erdélyi körútja során jutott el Vajdahunyadra, és el is rendelte a vár újjáépítését.

John Paget 1835-ben olaszországi útja alkalmával ismerkedett meg báró Wesselényi Polixénával, akit később feleségül is vett, és Aranyosgyéresen telepedett le. 1835–36-ban beutazta Magyarországot és Erdélyt. Jó kapcsolatot ápolt gróf Széchenyi Istvánnal és gróf Batthyány Lajossal is. 1848-ban a magyar forradalom oldalán harcolt.

Paget utazásai során Vajdahunyadon is járt, és így számolt be a várkastély állapotáról: „...az udvar átellenben levő oldalát néhány tiszt foglalja el lakhelyként, még hozzá igazán nagyon csinos lakhelyként. Szépen rendben van tartva, úgy tűnik, hogy az egész épület jó állapotban van és valóban, mi is lehetne elegánsabb, mint a hatalmas kerek toronyban kialakított szalonok, vagy szebb, mint az ablakaiból kitaruló látvány”. (John Paget: *Magyarország és Erdély. Naplójegyzetek, sajtó alá rendezte Cs. Lingvay Klára, Kriterion, Kolozsvár, 2011, 264).*

Paget azt is megemlíti, hogy útjartakor a város egy küldöttsége is meglátogatta, amely jelentette, hogy ők az első angolok, akik Vajdahunyadon áthaladnak, és az angolok életéről, angol jogról, alkotmányról érdeklődtek.

Auguste de Gerando Franciaországban ismerkedett meg gr. Teleki Emmával, aki a felesége lett, és akit követett Erdélybe. Bejárta Erdélyt és Magyarországot, tapasztaltakat, látottakat megírta, és ezek nyomtatásban megjelentek. Vajdahunyad várában néhány évvel Paget után járt, de ő már elfogultabb a látottakkal kapcsolatban, és nem kíméli szavaival a tulajdonost sem.

„Az ember nem tudja úgy bejárni ezt a várat, hogy ne átkozná az osztrák kormány garaszkodását, akinek nincs néhány ezer forintja arra, hogy a hivatalnokai számára máshol építen irodákat. Még nem húzott elég hasznat ebből a vandalizmusból... Tegyetek hát tönkre szinte a semmiért egy nemzeti emlékhelyet!...” (Auguste de Gerando: *Erdély és az erdélyiek*, fordította Gajda Péter, Kriterion, Kolozsvár, 2018, 244).

Demján László műemlékvédő építész kiegészítése

„Szóltott Hunyadvár bámuló gyönyörrel:

Kit látok? oh kit látok? Hunyadit!... És megjövé!... légy hévvel üdvözölve,

Csak az fáj most, hogy nem tud sírni a kő...”

A Ruszka-havas keleti lejtőjén futó Egregy- és Zalasdi-patakok, va-

lamint a Cserna ölekezésében álló magányos szirt világvára mennyire megkönnyebbülhetne, ha olvashatná rebellis költőnk hozzá fűzött szavait.

Talán könnyeznének kőből rakott falai, vagy mégse? Hiszen láttak már komoly viadalmakat, és látja mai bohóc világunk vergődéseit is. Faggatni kellene kopottas kőmentéjét és hímes-mázás pártját, mesélje el valódi történetét, a mi történelmünket. Hadd lássa az utókor a munkás-paraszt testvériséget és a „vas meg acél országa vagyunk” szlogent vesztettül üvöltözők korszakának hanyatlását. Ahogy a természetromboló népek által épített több mint nyolc kohókémény felépült, úgy már nyoma is veszett, helyettük ugyanannyi tájidegen templom és bazilika tornya ágaskodik az égre, megtúrva a honfoglaló őseink által felemelt, jóval szerényebbek otlétét. Talán az ő életük és kétéves örökségük is lehányatlik egyszer.

Hát ezt az épített roncsot próbálta megmenteni a pusztulástól a kolozsvári szász felmenőktől származó dr. Arányi Lajos György orvosdoktor, régész, polihisztor. A magyar műemlékvédelem első példás és államilag támogatott helyreállítását indította el munkássága, az általa beindított megmentés hozománya, hogy büszkeséggel mutogattja magát mai formájában a még álló Régi kaputorony és a mostani főbejáró Új kaputorony, valamint a pártázost is nyitott Hídvédtorony, Kínzóbástya és a kör alakú Tárház vagy Buzogánytorony. Ez utóbbit még Hímes-torony is nevezik. Létezik még a belső udvari Csigalépcső-torony és Dobos-torony, Király- vagy Fehér-torony, a kandallós szobát rejtő Kapisztrán-torony, a különálló Ne félj vagy Nebojsza-torony.

A Lovagvár nem hazudik, kőfala nem sír, a közel hatszáz éve folyamatosan épített és csinosított tucatnyi tornya máig dicsőséggel helyállt, és feljebbrendűséggel hirdeti a Hunyadiak örökkévalóságát, nemcsak az utókornak!

Befejezésül

Az 1896. évi millenniumi kiállításra a budapesti Városligetben – Kiss Gábor szakvéleményezése szerint – Alpár Ignác a valóságtól minden részben eltérő, új Vajdahunyad-várat építtetett.

Magyarország különböző vidékeiről, építési korszakaiból származó épületegyüttest hozott össze úgy, hogy még ezeket is megváltoztatta, az eredeti Hunyadi-várnak teljesen hamis, a látogatót megtévesztő képét adja.

A vár mai állapotát lényegében a 19–20. századi mélyreható helyreállítások határozták meg. Ezek az építkezések a vár szinte minden részét érintették, és sok esetben helyrehozhatatlan károkat okoztak. A fent említett megpróbáltatások ellenére, összességében a vár ma is képes tükrözni azt, ami egykoron volt: középkori építészetünk egyik remekműve.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkért külön köszönet Keresztes Géza műépítésznek, műemlékvédő szakmérnöknek; az illusztrációkat, a régi és a mai képeket Demján László műemlékvédő építész saját munkájából és gyűjteményéből küldte el a szerzőnek.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1140.

Egy magyar közmondás

1	CSAPADÉK	FELTÉVE JÓZSEF A. VERSE	MINDIG EZ VAN	KIPUSZTÍTÓ	KÉZZEL JELZŐ
N					T
2	H	TÁBLÁS JÁTÉK LEL	FRANCIA RT. KERTI ZÖLDSÉG	IDEGEN MŰVÉSZEZET SCHÜTZ ... (SZÍNÉSZNŐ)	KÚSZÓ KÖBAKOS NÖV. CÍMERMADÁR
...	MELEG-SÉGED (ADY)	LENTI DOMB-BELSŐI	PÁRA! VÁRPALOTA RÉSZE	ÜRES TÉR! LÁRMA	AMPER (RÖV.) LAPOS EDÉNY
KATOMAI TÖMB					
ISKOLA ALSÓ TAGOZATA			TÉLI JÁRMŰ HIVATALI MUNKAHELY		
TOKTER-MESŰ NÖVÉNY		MUTATÓSZÓ MOSNI KEZDI!	LE AZ ALUMÍNIUM VEGYJELE		
A KLÓR VEGYJELE TOVÁBBÁ		ZÚGÓ HANG MEDRET TISZTÍT		EGYENI A MÉLYBE	
	TOJÁSOKON ŪL A TYŪK SZLÁV IGEN			AKKOR INDUL! AZ ANYÓS PÁRJA	
ÁLLAMI ILLETÉK		JUTTAT JEGYZETEL	A FALU KÖZEPE! RÓMAI 51		VILÁGTÓL ELVONULT EMBER
BECÉZETT KATALIN MAGAS NÖVÉNY		FÉRFINÉV (MÁRC. 27.) IDE-ODA MOZGAT			
	SZAGLÓ-SZERV NŐI NÉV (JAN. 29.)		A FÍOK TARTALMA! KÉZZEL FOG	FÉLBEI PÉNZZÉ TESZ	
HARAP		KERESZTŪL PERZSA URALKODÓ	SZINTÉN NEM MELY SZEMÉLY?		
OLASZ ÉS NÉMET AUTÓJEL		MUNKAFÉLE BÁRÁNY-HANG		A MÉLYBE EGYKE!	
NEM TUD BESZÉLNI		SÍRÁSRA KÉSZTET SPANYOL AUTÓJEL			
L. N. J.	T		FÉRFINÉV (OKT. 13.)		

A PETŐFI-VERS

című pályázat nyertesei:

Bandi Anna,

Szováta, Virág negyed

Fornvald Anna-Dorfia,

Szászrégen, Ierbusului u.

A pályázati rejtvény megfejtése:

SOKÁ VOLTUNK FAJANKÓK, LEGYÜNK VÉGTÉRE KATONÁK

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések

a február 14-i

számból:

Minirejtvények:

1. Dabrowska

2. Nalkowska

Skandi:

Bölcsebb lettem s erősebb, de a szívem merő seb.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY

1	2	3	4	M	5	6	7	8	V
9					10				
11	12	13	14	15		16		17	
19					20				21
22				23		24			25
26				27		28			29
31				32		33			34
36		37			38	39	40		41
D		42			43	44		45	46
47	48			49		50			51
L				L				53	

VÍZSZINTES:

1. Egy német író és költő tanácsa és neve alakul ki a rejtvényben. 9. Abba az irányba. 10. Belpoklosság. 11. Közmondásféle. 16. Tapasztalatból tanuló. 18. Gally. 19. Jóízű. 20. Ógörög piactér. 21. Foghús. 22. Nehéz, lány fém. 23. Azonban. 24. Te és ő. 25. Költő (Endre). 26. Gyom. 27. Női név (aug. 31.). 29. Három (orosz). 31. Költői sóhaj. 32. Rangjelző előtag. 33. Növény alsó része. 34. Tüzet megszüntető. 36. Ékes. 39. Színültig. 41. A relief része! 42. Keservesen sír. 44. Horgany. 46. Párt! 47. Arab szó: herceg. 49. Könyv; többtagú kiadvány része is lehet. 51. Nobel-díjas magyar vegyész (György). 53. Kiváltképp (biz.).

FÜGGŐLEGES:

1. A hét vezér egyike. 2. Parancsoló. 3. Kábítószert. 4. Amerikai indián törzs. 5. Női név (febr. 10.). 6. Földre vonatkozó előtag. 7. Kézpénz (röv.). 8. Nyíl mutatja. 11. Az idézet befejezése. 12. Szilágysági város lakója. 13. Cinnel kezel. 14. Kacat. 15. A ráma belseje! 17. Svájci kanton. 20. Amely tárgyat. 21. Szép szerelmi kapcsolat. 23. Sodrás. 25. Lényegében tarol! 27. Férfinév (júl. 17.). 28. Kézimunkázik. 29. Fosztóképző. 30. A költő neve (Johann Wolfgang von). 32. ...-szigetek (az Atlanti-óceánban). 34. Felső társadalmi réteg. 35. Ógörög óriás. 37. Testünk motorja. 38. Később. 40. Savanyú ízesítő. 43. Önhittség. 45. Iskola része! 48. Most is ez van. 50. Állóvíz. 52. Éneklőhang.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket március 6-ig a Népszó című (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

Lengyel szerzők

1	2	O	3	4	5	S
6			7			
8		9		10		
		11	12			
13	14			15	16	
17				18		
19				20		

VÍZSZINTES:

1. Lengyel költő, író (Antoni). 6. Olasz és spanyol autójel. 7. Közkeleten állam. 8. Melletlen! 10. Közlekedésre vonatkozó. 11. Mind (német). 13. Számára. 15. Fába vés. 17. A Dunába ömlik. 19. Angol igen. 20. Az egyik szülő.

FÜGGŐLEGES:

1. Magyar tenor (József). 2. Talál. 3. Mutatószó. 4. ...-pirul. 5. Anya (latin). 9. Hajlék. 12. Római 54. 14. Életem apadó ... (Ady). 16. Arra a helyre. 18. Pára!

VÍZSZINTES:

1. Lengyel költő, író (Wiktor). 6. A Volgába ömlik. 7. Angyalrang. 8. Radioaktív nemesgáz. 10. Kárt okozó. 12. Harapó. 14. Kétes! 16. A házba. 17. Rét. 19. Menyasszony. 20. Ezen a helyen.

FÜGGŐLEGES:

1. Durván beszél. 2. Indítéka. 3. Tolas repülő állat. 4. Pengetős hangszer. 5. Jegyzetel. 9. Hegycsúcs. 11. Sztéta. 13. Levegő (görög). 15. Rádásul. 18. Tojás (német).

L. N. J.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

4. Székelyföldi Bringás Vándortábor

A természetjárást és a kerékpározást kedvelő fiatalok számára új lehetőségek nyílnak meg Székelyföldön. A Székelyföldi Bringás Vándortábor 2025-ben is várja a természet és a kerékpározás szerelmeseit! A tábor célja, hogy a résztvevők két keréken fedezzék fel Székelyföld kulturális és természeti kincseit, miközben életre szóló élményekkel gazdagodnak.

Zsigmond József programkoordinátor sajtótájékoztatón elmondta, hogy tavaly 11 csapat, összesen 250 személy vett részt a Székelyföldi Vándortáborban. – Az elmúlt három év alatt közel 800-an ismerkedtek meg Székelyfölddel, a világ legkülönbözőbb pontjairól érkezve – a legtávolabbi résztvevő New Yorkból, a legközelebbi Háromszékről indult. Idén 25 csoportot indítunk, Erdély egész területéről várjuk a jelentkezőket, köztük iskolai osztályokat és egyetemi hallgatókat is. A jelentkezés januárban indult és április végéig tart.

nak arra, hogy a diákok Székelyföld sokszínűségét – a hagyományostól az innovatívig – teljes körűen megismerjék.

Felkészítő képzés tanárok számára

Az egyhetes tábor előnye, hogy a tanárok válláról leveszik az adminisztratív terheket. A vándortáborban való részvételt megelőzően a tanárok számára külön képzési lehetőséget biztosítanak. Erdélyben az elmúlt három évben mintegy 44 pedagógus végezte el ezt a képzést

Egy csapat maximum 25 fős, ebből 22 diák, két kísérőtanár és egy tapasztalt túravezető. A részvétellel 14 éves kortól lehetséges, mivel Romániában ennél fiatalabbak számára nem engedélyezett a közutakon való biciklizés. A tábor szervezői kiemelt figyelmet fordítá-

Sepsiszentgyörgyötől Nagyváradig. Idén Marosvásárhely és Sepsiszentgyörgy ad otthont a felkészítőknak.

A sepsiszentgyörgyi képzésre május 16-18. között kerül sor, jelentkezni a bringasvador.hu oldalon lehet. Ahhoz, hogy a pedagógusok csoportkísérők lehes-

senek, el kell végezniük a képzést, amelynek díja 250 lej. Csupán egyszer kell elvégezni. A tanárok kreditpontot is kapnak érte, így ez egy okleveles, a tanügyi rendszerben is elismert képzés. Azoknak a tanároknak, akik elvégzik, 150 ezer forint támogatás jár, a részvétel számukra ingyenes a Székelyföldi Bringás Vándortáborban. A képzés során olyan fontos témák kerülnek terítékre, mint az elsősegélynyújtás, a gyermekekkel való foglalkozás táborozás idején, valamint a túraszervezés alapjai. A szervezők azt szeretnék, hogy azok a tanárok vegyenek részt a képzésen, akik csapatokat szeretnének hozni a Bringás Vándortáborba.

A diákok részvételi díja 49 ezer forint, amiért teljes ellátást, szállást, láthatósági mellényt, felszerelést és kerékpárt kapnak. A csoportok mellé a szervezők kísérőt adnak, a csomagokat külön szállítják, és a résztvevők teljes biztonsága érdekében elkerülik a nagy forgalmú országutakat.

Teljesíthetők a túrák

Gombos Zoltán, a tábor útvonalfelelőse hangsúlyozta, hogy a tévhit ellenére a túrák teljesíthetők, hiszen eddig még senki nem adta fel. Átlagos hosszuk 280 kilométer, a résztvevőknek 3000 méter szintkülönbséget kell leküzdeniük, de ez eddig mindenkinek sikerült. Ugyanakkor a program egyik különlegessége, hogy a résztvevők olyan helyeket fedezhetnek fel, amelyeket más közlekedési módokon aligha vennének észre. A szervezők kiemelt célja, hogy a helyi diákok nagyobb számban vegyenek részt, különösen Hargita és Maros megye fiataljait szeretnék bevonni, hiszen eddig a legtöbb jelentkező Kovászna megyéből és Magyarországról érkezett. A vándortábor

nemcsak fizikai kihívás, hanem közösségi élmény is. A résztvevők napokig távol maradnak digitális eszközeiktől, miközben a természetben és a valós közösségi térben mozognak. Az élmény hatására sok fiatal döbben rá, hogy képes alkalmazkodni és felfedezni saját határait.

Egynapos bringás osztálykirándulások

Tavasztól a nyári indulásig osztályok jelentkezhetnek a sport43.hu weboldalon egynapos biciklis osztálykirándulásokra, a hét bármely napján. A diákoktól mindössze egy szülői engedély szükséges, amelyet a weboldalon kell feltölteni. A foglalatást követően a szervezők felveszik a kapcsolatot a jelentkezőkkel, és megkezdődik a kirándulás tervezése. Ha az időjárás nem kedvező, a túrát előre hozzák vagy elnapolják. Az egynapos túrák kiváló lehetőséget biztosítanak arra, hogy a

résztvevők felkészüljenek a Székelyföldi Bringás Vándortáborra. Akár két-három alkalommal is gyakorolhatnak az osztállyal, mielőtt nekivágnának a nagyobb kihívásnak, és három előre kidolgozott útvonal közül is választhatnak. A szervezők felhívták a figyelmet arra is, hogy a kirándulások teljesen ingyenesek. A diákok számára biztosított a sisak és a kerékpárkölcsonzés, így technikai problémák miatt sem kell aggódnunk. Amennyiben szeretnének idegenvezetőt, aki segít az út során, és szükség esetén megjavítja a kerékpárt, ezt külön lehet igényelni. Az idegenvezető díját a résztvevők közvetlenül neki fizetik, nem a rendszeren keresztül.

A jelentkezési határidő április vége. A szervezők mindenkit bátorítanak arra, hogy éljen ezzel a kiváló lehetőséggel. További információ és jelentkezés a www.bringasvador.hu weboldalon. (közlemény)

Kovácsnán lesz az EME Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának 33. tudományos ülészsaka

Jelentős eseményre készül az Erdélyi Múzeum-Egyesület (EME) Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztálya: 2025-ben Kovásznán szervezi a hagyományos, immár 33. tudományos ülészsakát.

A tavalyi rendezvény felvételei

Fotó: EME

Az erdélyi magyar tudományosság egyik legfontosabb fóruma, az 1859-ben gróf Mikó Imre által alapított EME gazdag, ám történelmi kényszerek által gyakran viszontagságos múltra tekint vissza. A tudományos kutatás kezdettől fogva összekapcsolódott az eredmények saját kiadványokban való közzétételével, s e szellemiségben az Orvostudományi Szakosztály 1906-ban önállóvá vált. Bár 1950-ben a kommunista diktatúra betiltotta az egyesület működését, az erdélyi magyarság tudományos és művelő-

dési igényeit kiszolgáló, közel százéves hagyományt nem lehetett megszüntetni: a közösség tovább élt az egykori tagok munkásságában. Erre alapozva, 1990-ben újraindulhatott a szervezet, s az Orvostudományi Szakosztály – a marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem magyar nyelvű képzésének köszönhetően – az EME legnépesebb és legdinamikusabb szakosztályává vált.

A szakosztály kiemelkedő szerepet vállalt a magyar orvos- és gyógyszerészképzés háttérintézményeként: év-

tizedeken át segítette és fenntartotta az ellehetetlenített magyar nyelvű szakképzést, miközben ösztönözte az aktív romániai orvos- és gyógyszerésztársadalmat a tudományos közreműködésre, és támogatta a fiatal szakemberek szakmai fejlődését.

A szakosztály tudományos-szakmai tevékenységének csúcspontját az évente megrendezett tudományos vándorgyűlések jelentik, amelyeket Erdély magyarlakta városaiban tartanak. Ezek a konferenciák lehetőséget biztosítanak az orvosi, fogorvosi és gyógyszerészeti tudományok legfrissebb eredményeinek megismerésére, különös tekintettel azok gyakorlati alkalmazására. A tudományos ülésszak keretében továbbképző és plenáris előadások, valamint szabadon választott tudományos prezentációk hangzanak el, amelyeket hazai és külföldi egyetemeken elismert professzorai tartanak.

A 2023-ban Marosvásárhelyen megrendezett tudományos ülészsakon 393 résztvevő volt jelen, 17 szekcióban összesen 105 dolgozatot mutattak be. A plenáris és továbbképző előadások mellett öt műhelymunka és egy kerekasztal-beszélgetés is színesítette a programot. A bemutatott tanulmányok kivonatai az EME szakfolyóiratában, az Orvostudományi Értesítőben jelennek meg.

A 2025-ös kovásznai konferenciára február 21-ig lehet összefoglalót beküldeni, valamint eddig érvényes a kedvezményes jelentkezés is. A szervezők ezt követően véglegesítik a programot. Az utóbbi években a Kolozsvári Akadémiai Bizottság a konferencia társszervezőjeként vesz részt az eseményen, amelyet a romániai orvos-, fogorvos- és gyógyszerész kollégiumok akkreditálnak. Ez különösen fontos, hiszen az egészségügyi szakemberek számára a továbbképző tanfolyamokon való részvétel elengedhetetlen szakmai engedélyük megújításához.

A rendezvény nemcsak szakmai fórumként, hanem találkozási pontként is szolgál: lehetőséget nyújt a kü-

lönböző szakterületek, generációk és régiók képviselőinek eszmecserejére, együttműködésére. Egyaránt alkalmas teremt új szakmai kapcsolatokat kiépítésére és a meglévők ápolására.

Az EME Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztálya legutóbb 2017 áprilisában tartotta tudományos ülészsakát Kovásznán, akkor a XXVII. tudományos ülészsakon több mint négyszáz orvos vett részt.

A 2025-ös esemény ismét kiemelkedő szakmai fórumot és közösségi élményt ígér mindazok számára, akik elkötelezettek a tudományos kutatás, az egészségügyi oktatás és a szakmai együttműködés iránt. (közlemény)

Hogyan ismerhetjük fel a telefonos csalást?

Mit javasol az internetjogász?

A telefonos csalások globális problémát jelentenek, a bűnözők egyre kifinomultabb módszereket alkalmaznak. Ha ismeretlen számról kap hívást, figyeljen az első három számjegyre, mivel bizonyos előtagokat gyakran használnak a csalási módszerekben. A ReversePhone cég friss jelentése szerint, amelyet a Daily Mail idézett, 2024-ben a csalásokban leggyakrabban használt háromjegyű körzetszámok a következők voltak: 720 (Colorado), 272 (Pennsylvania), 959 (Connecticut) és 346 (Texas). Ezeket a kódokat stratégiaileg azért választják ki, mert a címzettek számára ismerősnek vagy megbízhatónak tűnnek. A csalók kihasználják, hogy az emberek hajlamosak reagálni egy olyan hívásra, amely látszólag ismert helyről érkezik. Legyenek figyelmesek, amikor idegen számról, más országból vagy kontinensről fogadnak telefonhívást!

Tasnády Ádám

Olvasóink közül sokan tapasztalták már, hogy ismeretlen számról hívják, akár külföldről. Vajon felvegyük? Visszahívjuk? Hogyan működnek ezek a trükkök, és mit tehetünk ellenük? Erről beszélgettünk dr. Baracsi Katalin internetjogászal.

– Mennyire elterjedt a telefonos csalás nemzetközi szinten? Természetesen a mesterséges intelligenciát is érdemes górcső alá venni.

– Amikor az emberek arról beszélnek, hogy egy-egy évben mi volt a digitális világgal kapcsolatban a kiemelt téma, elmondhatjuk, hogy világszerte soha annyi telefonos és más elektronikus eszközön történő visszaélés nem volt, mint 2024-ben. A jövőbe látók, a trendkutatók azt mondják, hogy 2025-öt sem fogjuk megúszni, mivel a technológia rohamosan fejlődik, élén a mesterséges

szűk meg, most nem lépünk meg, nem vesszük meg azt a visszautasíthatatlan ajánlatú terméket, akkor kihagyjuk életünk lehetőségét. Ezzel is arra sarkallják az embereket, hogy ne gondolják végig, egy valódi szolgáltatóval vagy egy csalóval beszélnek-e.

– Mi a helyzet például az internetes oldalakkal? A 21. században nagy divat az online vásárlás; hogyan tudjuk felismerni például a hamis oldalakat, hogy ne adjunk meg mondjuk banki adatokat? Most már van egy olyan opció is a weboldalakon, hogy elmenti a bankszámlánk adatait. Én ezt például nem javaslom senkinek, ellenben hogyan tudjuk felismerni ezeket a nem hiteles oldalakat?

– Napjainkban mindenki szeretne időt spórolni a vásárlással vagy bármilyen más szolgáltatás igénybevételével, és az online térben ezt könnyen meg lehet tenni. De mi tör-

intelligenciával, és ez lehetővé teszi, hogy ezek a csalások, átverések még pontosabbak legyenek, még inkább elaltassák az óvatosságunkat.

– Mit tehet egy átlagos felhasználó, hogy elkerülje az ilyen csalásokat? Hogyan tudjuk ezt egyáltalán felismerni?

– Én bízom benne, mivel nagyon sokat beszélünk erről a témáról, hogy az emberekben is kialakul egy egészséges óvatosság azzal kapcsolatban, hogy az ismeretlen számról érkező, a banktól vagy bármilyen más szolgáltatótól érkező hívásokat, e-maileket egy kicsit fenntartásokkal kezeljük. Fontos tudni, hogy ha valamilyen megmagyarázhatatlan pénzmozgás észlelhető a bankszámlánkon, a bankunk azért nem fog felhívni, hogy adjunk meg különböző belépési azonosítókat, jelszavakat, hogy le tudja állítani ezeket a gyanús tranzakciókat. Ezt egy bank, egy banki ügyintéző azonnal, a mi segítségünk igénybevétele nélkül meg tudja tenni, ugyanis minden adatunkat ismeri, ő maximum arról fog tájékoztatni, hogy valaki megpróbált hozzáférni a bankszámlánkhoz, és esetleg a jövőre nézve további biztonsági tanácsokat és tippeket ad. Legyen gyanús az is a hívásnál, ha sürgetnek minket, azonnali döntésre sarkallnak: hogyha most nem tesz-

ténik? Keresek valamit, és egyszer csak szembejön velem az év akciós ajánlata. Végig sem gondolja néha az ember, hogy ez a termék tényleg ennyibe kerül? Legyen gyanús, hogy ezzel a webáruházzal még soha nem találkoztunk. Az oldal a termék eredeti árához képest olyan árakat kínál, ami egyszerűen lehetetlenség. Ez valószínűleg tényleg nem az évszázad akciója, hanem néhány jól irányzott csalással és néhány kattintással összerakott weboldal. Mi az, amit meg kell néznünk egy oldalon? Például az, hogy ha megnyitom az oldalt, és azonnal mindenféle reklám és akciós ajánlat ugrik fel, és arra ösztönöz, sürget, hogy azonnal vásároljak, mert az általunk kiszemelt termékből mondjuk csak 3 érhető el akciós áron, okot adhat a gyanúra. A banki adatok elmentésével kapcsolatban fontos dolog, hogy anélkül, hogy szét tudnánk nézni, mint egy átlagos webáruházban bárhol, azonnal egy olyan ablak vagy egy olyan felület ugrik fel, ahol az összes személyes adatunkat és információinkat, élén a banki adatainkkal, azonnal meg kell adni. Biztos, hogy ez nem webáruház, és nem a vásárlási kényelmet szolgálja. Görgessünk a weboldal alá, nézzük meg az impresszumot! Ha ott csak egy e-mail-cím van, amit egy pillanat alatt össze lehet hozni,

nem elég biztosíték arra, hogy egy valódi webáruházzal van dolgunk. Ha nincs megadva telephely, elérhetőség, nem találunk olyan információkat az oldalon, hogy hogyan tudunk fizetni, mi történik akkor, hogyha valamilyen problémám van az adott termékkel, melyek a visszavétel szabályai, valószínűleg egy csaló oldalra tévedtem. Használjuk bátran a különböző internetes keresőportálokat, írjuk be a webáruházat, kérdezzük meg akár a közösségi oldalakon is, hogy valaki találkozott-e már ezzel az oldallal. Én azt látom, hogy a fogyasztók részéről is megjelent a tudatosság, hogyha valaki „belesétált” valamilyen hihetetlen ajánlatba, vagy észrevett egy csaló oldalt, arról nyilvános posztban vagy a külön erre a célra létrehozott felületeken, ahol összegyűjtik ezeket a csaló és átverő oldalakat, tájékoztatja a többieket. Gondolkodjunk el azon is, hogy milyen színek, számok vannak az oldalon, mennyire hasonlíthat az az oldal egy eredeti webáruházhoz, mert a csalás része lehet az is, hogy egy általunk ismert szolgáltatást mondjuk halványabb színben jelenítenek meg, kicserélnek két betűt benne; a szemünk nem érzékeli ezeket az apró változtatásokat.

– Ha valaki gyanús hívást, sms-t, e-mailt kapott, mi a legjobb reakció? Jelenteni kell valahol? Létezik egyáltalán megfelelő jogszabályi környezet, hogy hatékonyan fel lehessen lépni az ilyen visszaélések ellen?

– Azt gondolom, hogy ez is a 2025-ös év nagy kihívása lesz. Viszsa kell hoznunk a másik slágertémát, a mesterséges intelligenciát. Egyre több szolgáltató és hatóság él azzal a lehetőséggel, hogy a mesterséges intelligenciát veti be a csalások kiszűrésére. Mit tegyünk? Ha érkezik egy ilyen telefonhívás, senkinek nem javaslom, hogy sokáig beszéljen. Lehet, hogy csaló hívás, kizárólag azt a célt szolgálja, hogy a hangomhoz hozzájussanak. A Stanford egyetem kutatása szerint, ha valakitől van 50 másodpercnyi hanganyag, azzal már kivitelezhető egy tökéletes csalás. És itt lép egy szintet a csalás: már nem arról van szó, hogy a bankom hív fel, hanem lehet, hogy valamelyik szerettem hangja fog a vonalban visszahívni, és ez még inkább kikapcsolja az emberek éberségét. Én azt tanácsolom, ha egy ilyen furcsa hívást kap az ember, a lehető legrövidebb idő alatt szakítsa meg a beszélgetést, éljen a telefon azon funkciójával, hogy jelenti a hívást, és tiltsa le a telefonszámot. Ez is jó megoldás, ugyanis a jövőben nem tudnak elérni

Dr. Baracsi Katalin internetjogász

minket ezen a számon. Nyilvánvalóan megtörténhet, hogy egy általunk ismert telefonszámot klónoznak, ez is egy tipikus eljárás – nagyon kedvesen, rendkívül megnyerő stílusban adják elő, hogy miben szeretnének minket segíteni. Ilyenkor bátran szakítsuk meg a hívást, kérjünk időt arra, hogy átgondoljuk az ajánlatot, és ahogy megszoktuk a hívást, tárcsázzuk az eredetileg általunk ismert telefonszámot. Hogyha valódi hívás volt, ugyanazzal a hanggal vagy ugyanazzal a szolgáltatóval fogunk beszélni, de ha átverés volt, akkor a telefon az eredeti helyen fog csengetni, ahol meg fognak nyugtatni: ilyen ajánlattal senkit nem kerestek.

Ha mégis belesétáltunk valamibe, kiadtunk valamilyen adatot és információt, arra szeretném bátorítani az olvasókat, hogy tegyenek rendőrségi feljelentést. Teljesen mindegy, hogy ez egy való életben történő átverés, csalás volt, vagy az online térben megvalósuló bűncselekmény: ugyanaz, tehát csalás. A rendőrség nyomoz, egyre hatékonyabb eszközöket és technikai újításokat vezet be, hogy kiszűrje ezeket a visszaéléseket. Ne szégyelljük magunkat, hogy valamit elnéztünk, egyre kifinomultabb és tökéletesebb a csalások formája. Én azt gondolom, a csalás elleni küzdelmet az is fogja segíteni, hogy 2024 nyarán elfogadták a mesterséges intelligenciáról

szóló rendeletet, amiben benne van, hogy ezt az új technológiát arra is lehet használni, külön bírói engedéllyel, főleg a rendőrség vagy más nyomozó hatóság, hogy bizonyos bűncselekményeket előre megjósoljanak, a következő lépést megpróbálják felderíteni, és ez talán hatékony lesz a csalások esetében is.

És ha megenged egy pozitív példát a mesterséges intelligenciával való csalás elleni küzdelemben, akkor egy angol startupot (szerk. megj.: kezdeményezés, elindulás) emelnék ki: nemrég piacra dobták azt a virtuális nagyt, akit Daisynek hívnak, és ez a nagymama olyan, mint szerintem sokunk nagymamája. Szeret beszélni, remek süteményeket süt, van egy tündéri macskája, és azt tesztelik – az interneten bárki visszahallgathatja az első tesztívásokat – hogy becsempészik azon telefonszámok mögé, ahol feltehetően sérülékeny csoportok élnek. Ilyenkor nem az eredeti számtulajdonost, hanem Daisy nagyt fogják bekapcsolni. Ez a rendszer még kidolgozás alatt van, és nem árulnak el kulisszatitkokat, nehogy tippeket adjanak a csalóknak, de hamarosan Daisy nagyt fogja szórakoztatni a csalókat a mondókájával, történeteivel. A már elérhető felvételek azt bizonyítják, hogy a csalók végtelenül türelmetlenek, amikor meg kell hallgatni a nagyon kedves nagymamát.

Illusztrációk

Rohamosan megnőtt a légúti fertőzöttek száma

Múlt héten közel 155 ezer akut légúti fertőzéses esetet (influenza, felső légúti fertőzés, tüdőgyulladás) regisztráltak Romániában, és újabb hat influenzás beteg halt meg – közölte csütörtökön az Országos Közegészségügyi Intézet (INSP). A tájékoztatás szerint február 10. és 16. között 154.833 akut légúti fertőzéses megbetegedést jegyeztek országszerte, 40,7 százalékkal többet, mint a múlt év azonos időszakában (110.041), és 2,3 százalékkal kevesebbet, mint az előző héten (158.395). Az előző öt idény (kivéve a pandémiás időszakot) azonos heteinek átlagához (105.956 eset) viszonyítva 46,1 százalékkal több megbetegedést regisztráltak a múlt héten. Az INSP szerint 11.980 influenzás esetet diagnosztizáltak a tünetek alapján, míg egy évvel ko-

rábban 4436-ot, az előző héten pedig 11.760-at. Minden megyéből és a fővárosból is jelentettek tünetek alapján diagnosztizált influenzás eseteket, a legtöbbet Bukarestből (1725 eset), illetve Kolozs (1355), Prahova (721) és Konstanca (615) megyéből. A vizsgált időszakban 227 laborvizsgálattal kimutatott influenzás megbetegedést jelentettek. Hat influenzás beteg halt meg a múlt héten, ezzel 43-ra nőtt a vírus halálos áldozatainak száma ebben a szezonban. Február 16-ig 1.149.334 személy kapott influenza elleni oltást Romániában. A veszélyeztetett kategóriákhoz tartozók közül 1.128.176 személyt oltottak be influenza ellen az egészségügyi minisztérium által biztosított védőoltással. (Agerpres)

Ellenőrizni kell a mobiltelefonok tantermi használatát

Daniel David oktatási és kutatási miniszter csütörtöki közleményében kijelentette, hogy nem támogatja a mobiltelefonok teljes betiltását az iskolákban, de a pszichopedagógiai gyakorlat és a hatályos jogi szabályozás szellemében szigorúan ellenőrizni kell azok tantermi használatát. A miniszter csütörtöki közleményében azt írja, az oktatás minden szereplőjének – tanulóknak, tanároknak és szülőknak – ismerniük kell és szigorúan tiszteletben kell tartaniuk a vonatkozó szabályokat. Megerősítette, hogy a mobiltelefonok teljes iskolai betiltását nem támogatja, de az eszközök

tantermi használatát szigorú kontroll alatt kell tartani, hogy szükség esetén segítségül szolgáljon, de ne zavarja az oktatás folyamatát. Az oktatási és kutatási minisztérium felkérte az iskolaigazgatókat és tanfelügyelőket, hogy vizsgálják meg saját szabályzatukat e téren, beleértve az alkalmazás kiértékelésének módját és a kilátásba helyezett szankciókat is. A minisztérium képviselői emlékeztetnek arra, hogy vannak olyan előírások, amelyek tiltják a mobiltelefonok használatát a tanórákon, kivéve, ha azokat a tanár beleegyezésével, oktatási célokra használják.

1462 tanintézmény vesz részt az Egészséges étkezés programban

A kormány csütörtöki ülésén kiegészítette az Egészséges étkezés elnevezésű országos program lebonyolítását szabályozó törvényt, így közel 515.000 óvodás és iskolás gyermek részesül az idén meleg ételben vagy ételmezszercsomagban. A kabinet közleménye szerint az iskolaelhagyás csökkentését célzó program idén

már 1462 tanintézményre terjed ki. A csütörtökön elfogadott kormányhatározattal jóváhagyták az ideai állami költségvetésbe foglalt több mint 1,1 milliárd lej kiutalását a helyi közösségeknek. A kormány rámutat még, hogy a tervek szerint a 2029–2030-as iskolai évre az egész országra kiterjesztik a programot. (Agerpres)

Több mint 1 milliárd lej az elnökválasztásra

1,186 milliárd lejt fordít a kormány a májusi elnökválasztás előkészítésére és megszervezésére. Az erről szóló határozatot csütörtöki ülésén fogadta el a kabinet.

A kormány közleménye szerint a pénzt a kormány tartalékalapjából utalják ki. A határozat szerint

a belügyminisztérium költségvetését 740,6 millió lejjel, a kormányfőtitkárságét 20,138 millió lejjel, az Állandó Választási Hatóságét 42,568 millió lejjel, a külügyminisztériumét 352,438 millió lejjel, a Különleges Távközlési Szolgálatét 30,6 millió lejjel egészítik ki ebből a célból. (Agerpres)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ új kripta sírhely a nagy kórház mögötti temetőben. Tel. 0757-316-055. (25049-I)

ELADÓ héjatlantök, valamint szójabab. Tel. 0747-480-255. (25098-I)

ELADÓ sírhely a Verii utcai temetőben. Tel. 0741-207-804. (25128-I)

ELADÓ kétszemélyes kripta Iklondon. Salofalk (4 g/60 ml) végbélszuszpenzió, gyomorkímélő 500 mg-os Salofalk tableta, kagyló alá való szekrény, evőeszköz, fürdőszobaszekrény. Tel. 0770-132-339. (25170-I)

ELADÓK: széna és lucerna; főzöccsepekályha, kandalló, fém- és faajtók, mosógép, aragázkályha, színes tévé. Tel. 0743-774-327. (25175-I)

KÜLÖNFÉLÉK

RENDELÉSRE BÚTORT készítenek. Tel. 0748-691-858. (68310-I)

IDŐSGONDOZÁST vállalok a kliens lakásán. Tel. 0751-575-098. (25132-I)

KÉSZÍTÜNK gránitból, mozaikból sírkeretet, kriptát, fedlapot stb., és vállaljuk sírok javítását. Elérhető árak, részletre is. Tel. 0770-873-809. (24815-I)

FAMETSZÉST, permetezést, faültetést, fakivágást, faelhordást vállalunk. Tel. 0774-574-527. (24904-I)

KÖZÉPKORÚ házaspár egyedülálló, idős személy gondozását, támogatását vállalja lakás ellenében. Tel. 0770-591-291. (25035-I)

IDŐS személynek besegítek hente egy-két alkalommal bevásárlásban, ügyintézésben. Tel. 0770-591-291. (25035-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, festést, szigetelést, kisebb javításokat. Tel. 0742-524-337. (25101-I)

DADUST keresek egy iskolás és egy óvodás gyerek mellé. Kisebb házvezetői teendők is szükségesek. Tel. 0757-751-698. (25165-I)

TÖBBÉVES szakmai tapasztalattal rendelkező növényorvos szakember tavaszi metszést vállal. Előjegyzésért hívják a következő telefonszámot: 0745-318-396. (sz.-I)

Meghívó közgyűlésre

A Kibédi Erdőtulajdonosok Egyesületének – Asociația Proprietarilor de Pădure Chibed – vezetőtanácsa 2025. február 24-én, hétfőn 17 órai kezdettel közgyűlést tart az erdőtulajdonosoknak a kibédi kultúrotthon nagytermében, az alábbi napirendi pontokkal:

1. Beszámoló a 2023-as év tevékenységeiről, egyéb munkálatairól, gazdasági, pénzügyi számvitel;
2. Beszámoló a 2024-es év tevékenységeiről, egyéb munkálatairól, gazdasági, pénzügyi számvitel;
3. Tájékoztatás a 2025-ös évtől számított 10 éves üzemtéről;
4. Egyéb beavatkozások és közbenjárások.

Az említett dátumon a közgyűlés egyszeri alkalommal meghirdetett és véglegesen határozatképes.

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (68389-I)

A MAGNUM KFT. tapasztalt ÉRTÉKESÍTŐ ÜGYNÖKÖT keres gumiabroncs-javító fogyóeszközök forgalmazásához. Tel. 0740-575-575. (p.-I)

SÍRKERETEZÉSI MUNKÁLATOKAT vállalunk 30 éves tapasztalattal, garanciával, mozaikból, gránitból. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0744-616-250, 0744-249-414. (25076)

ELVESZETT

ELVESZTETTEM Gálfalvi Renáta Brigitta névre szóló, 2020-ban kiállított, MS 007443-as számú OAMMR-tagsági igazolványom. Semmisnek nyilvánítom. (25172)

TÁRSKERESÉS

68/168/75 NŐ férfi élettársat keres. Tel. 0755-011-788. (25174-I)

MEGEMLEKEZÉS

Az idő múlik, a fájdalom csak nő, nem hoz enyhülést a múltó idő. Sírodra hiába viszünk virágot, veled eltemettük az egész világot. A fájdalom és a hiány mindig velünk lesz, de emléked örökké élni fog szívünkben. Akit szeretünk, arra életünk végéig emlékezünk.
Eltelnek lassan a napok, a hónapok, majd az évek, s néha előkerülnek a múltból a régi fényképek, emlékek, érzések, amik szívünk mélyéig hatnak, melyek mosolyt és könnycseppet az arcunkra csalnak.
Amíg élünk, emlékezünk, így múlik el az egész életünk. Kegyelettel emlékezünk február 21-én a marosszentkirályi id. GYÉRESI GYULÁRA halálának 17. évfordulóján.
Szép emlékét őrzi felesége, lánya, két fia családjukkal, két unokája, testvére és a jó szomszédok. Nyugodjál békében! A gyászoló család. (25156-I)

Tudjuk, hogy nem jöhet, mégis egyre várjuk, enyhíti hiányát, ha álmainkban látjuk. Az ész megérti, de a szív soha, hogy egyszer majd mi is elmegyünk, ahol Ő van, oda.
Az élet múlik, de akit szeretünk, arra életünk végéig könnyes szemmel emlékezünk.
Fájó szívvel emlékezünk február 22-én
PITÓ ANTALRA
halálának első évfordulóján.
A gyászoló család. (25162-I)

Szomorú szívvel emlékezünk február 21-én
MARTON ILONÁRA
halálának 5. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (25166-I)

ITF WorldTennisTour™
W75 Târgu Mureș

FRT

INTARO
ELITE CUP W75

Sala Polivalentă
UMFST G. E. Palade
Târgu Mureș

MARCH 9-16 | 2025

Organized in partnership with G.E.Palade UMFST of Targu Mures

INTARO 80+ INTARO axeria REGINA MARIA HO TEL PRA VO VEZLAVY Triplast G newto entera MINDRECAF

9 Strada Gheorghe Marinescu 38, Târgu Mures 540139

Nemzetközi tenisztorna Marosvásárhelyen

Az INTARO Elite Cup W75 Románia második legnagyobb nemzetközi női fedett pályás tenisztornája, amely a marosvásárhelyi George Emil Palade Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem keretében kerül megrendezésre.

Az INTARO Sportklub Egyesület a marosvásárhelyi George Emil Palade Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetemmél partnerségben meghirdeti Románia egyik legrangosabb romániai női fedett pályás teniszversenyét, az INTARO Elite Cup W75-öt. A versenyre március 9-16. között kerül sor a marosvásárhelyi G. E. Palade Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem sportcsarnokában, a Gheorghe Marinescu utca 38. szám alatt.

A W75-ös szintű verseny az ITF nemzetközi körverseny része, kivételes lehetőség a világ minden tájáról érkező profi női teniszezők számára, hogy a legmagasabb szinten versenyezzenek modern és jól felszerelt környezetben. A versenyigazgató Andrei Mlendea a verseny zökkenőmentes lebonyolítását biztosítja.

Az esemény az INTARO Insurance Services SA. és az Axeria IARD SA. Lyon, a verseny főszponzorai támogatásának köszönhetően valósul meg, amelyek ezáltal hozzájárulnak a kiváló sportteljesítményhez és a romániai tenisz fejlődéséhez.

SÍREMLÉK ELŐRENDELÉSI AKCIÓ 30% KEDVEZMÉNNYEL!

MINŐSÉGI GRÁNIT
SÍREMLÉKEK
MÁR
6 990 RON-TÓL

A KÉP
ILLUSZTRÁCIÓ!

AZ AKCIÓ FEBRUÁR 28-IG
ÉRVÉNYES!

NYÁRÁD TŐ, FŐ ÚT, 446/B
(KÖZEL A SÖRGYÁRHOZ),

TEL: 0265-328663,
0738-795191

Újdonság a Kobak könyvesboltokban:

Pataki János

NYÁRÁDSZEREDA

**AUTONÓM
SZÉKELYFÖLD I.**

Maroszék, Miklósvár-Bardócsék

Pataki János

Autonóm Székelyföld I.

Négy kötetben tárul az olvasó elé egész Székelyföld, kötetenként két-két széklet bemutatva.

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

NŐSZEMKÖZT
néha férfi szennel is

péntek 21 óra

ETV
ERDÉLY TV

**RADIO
KOKO**

ONLINE STREAMING